

TEKUĆA ONOMASTIČKA BIBLIOGRAFIJA (2012.)

BIBLIOGRAFIJE, OBLJETNICE I NEKROLOZI, IZVJEŠTAJI
BIBLIOGRAPHIES, OBITUARIES, REPORTS, ORGANISATION

Afeltowicz, Beata: 17th All-Polish Onomastic Conference “Chrematonymy as a Modern-Day Phenomenon” [17. općepoljska onomastička konferencija “Krematonimija kao fenomen modernoga doba”]. *Вопросы ономастики*, 10, Екатеринбург, 2011, 160–167. [izvještaj]

Brgles, Branimir; Horvat, Joža; Virč, Ines: Tekuća onomastička bibliografija (2011.) [Current onomastic bibliography (2011)]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 249–276.

Čirgić, Adnan: Doprinos Vukića Pulevića crnogorskoj onomastici [Vukić Pulević and his contribution to Montenegrin onomastics]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 7, Podgorica, 2011, 353–374.

Autor ističe značenje onomastičkih proučavanja Vukića Pulevića te njegov doprinos afirmaciji crnogorskoga jezika.

Čop, Breda; Weiss, Peter; Porenta, Alenka: Dušan Čop: bibliografija 1956–2007 [Dušan Čop: Bibliography 1956–2007]. *Jezikoslovni zapiski*, 18/1, Ljubljana, 2012, 235–238.

Došljak, Draško: Onomastikon Crne Gore u *Onomatološkim prilogima* [Onomasticon of Montenegro in *Onomatološki prilozi*]. *Riječ, časopis za nauku o jeziku i književnosti*, 1, Nikšić, 2009, 31–42.

U radu autor daje pregled razvoja onomastike u Crnoj Gori. Izloženi su i komentirani onomastički radovi i studije objavljeni u časopisu *Onomatološki prilozi* (1–17) s temama vezanima uz različite crnogorske terene.

Спиридонов, Д. В.: XV Международное совещание по ономастике «Имеет ли имя собственное смысл? ИС в средиземноморском пространстве» [15th International Council of Onomastic Sciences “Do Proper Names Possess a Meaning? Proper Names in the Mediterranean Space” = XV. međunarodni onomastički skup “Imaju li imena značenje? Imena na mediteranskom prostoru”]. *Вопросы ономастики*, 10, Екатеринбург, 2011, 158–160. [izvještaj]

Šimunović, Petar: Akademik Božidar Finka – djelo i djelovanje [Božidar Finka, academician – his work and activity]. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 18, Zagreb, 2012, 13–17.

Torkar, Silvo: Imenoslovec Dušan Čop – devetdesetletnik [Onomastician Dušan Čop – a ninety-year old = Onomastičar Dušan Čop – devedesetogodišnjak]. *Jezikoslovni zapiski*, 18/1, Ljubljana, 2012, 229–233.

METODOLOGIJA, TERMINOLOGIJA, OPĆEONOMASTIČKI PROBLEMI
METHODOLOGY, TERMINOLOGY, GENERAL ONOMASTICS

Blanár, Vincent: Proper Names in the Light of Theoretical Onomastics [Imena u svjetlu onomastičke teorije]. *Namenkundliche Informationen*, 95/96, Leipzig, 2009, 89–157.

U radu se proučavaju općeonomastička pitanja, primjerice uloga imena, znanstvenoistraživački postupci i metode u onomastici, lingvistički i onomastički status imena i sl.

Faričić, Josip: Neki geografski aspekti proučavanja toponima [Some geographical aspects of studying of toponyms]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 51–66.

Geografska imena kao dio jezične baštine svjedoče o kompleksnome društveno-gospodarskom razvoju određenoga prostora. Na razvoj jezika tijekom prošlosti znatno su utjecala temeljna fizičko-geografska obilježja, migracije stanovništva, političko-geografske mijene i promjene načina iskorištavanja prostornih resursa, ali i svekolike organizacije prostora.

Frančić, Anđela; Petrović, Bernardina: Onomastičko nazivlje u suvremenim hrvatskim jednojezičnicima [The onomastic terminology in the contemporary Croatian monolingual dictionaries]. *Riječki filološki dani 8: Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa Riječki filološki dani održanog u Rijeci od 6. do 8. studenoga 2008.*, Rijeka, 2010, 525–535.

U radu se analizira obradba osnovnih onomastičkih naziva (onim, onimija, onomastika; toponim, toponimija, toponomastika; antroponim, antroponimija, antroponomastika) u suvremenim hrvatskim jednojezičnicima. Upozorava se na različitosti u leksikografskoj obradbi navedenih naziva i na nužnost usklađivanja leksikografske definicije onomastičkih naziva sa suvremenim onomastičkim nazivljem te predlaže struktura rječničkoga članka tih osnovnih naziva i njihovih izvedenica.

Hećimović, Željko; Štefan, Zvonko; Jakir, Željka: Standardizacija geografskih imena [Standardisation of geographical names]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 33–37.

Autori su prezentirali osnovne podatke o standardizaciji zemljopisnih imena, tj. kompleksan proces koji prepoznaje važnost zemljopisnih imena u komunikaciji i gospodarskom razvoju te reflektira povijesni i kulturni razvoj pojedinoga područja. U članku su izneseni i glavni principi standardizacije zemljopisnih imena definirani u rezolucijama i preporukama UNGEGN-a (United Nations Group of Experts on Geographical Names).

Mihaljević, Milica; Ramadanović, Ermina: Pravopisni prinosi Božidara Finke [Orthographic contributions of Božidar Finka]. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 18, Zagreb, 2012, 77–99.

U radu se analiziraju pravopisni prinosi Božidara Finke koji su povezani s njegovim dijalektološkim i onomastičkim radom. Polazi se od Finkinih pravopisnih članaka i poglavlja koja je napisao u Hrvatskome pravopisu (velika i mala slova, pravopisni znakovi, tuđice i kratice). Analiziraju se pravopisna rješenja koja se odnose na pisanje velikoga slova u višerječnim toponimima, pisanje kraće vodoravne crte u toponimiji te donošenje znakova za naglaske i genitivni znak. Provodi se i terminološka analiza s tim povezanih naziva (crtica/spojnica, naglasno nazivlje).

Pulević, Vukić: *Crnogorske onomastičke studije* [Montenegrin Onomastic Studies]. Podgorica: Institut za crnogorski jezik i književnost, 2012, 739 str.

Knjiga obuhvaća autorove onomastičke studije objavljene u časopisima, periodičnim publikacijama, zbornicima i posebnim publikacijama. U skladu sa znanstvenim interesima autora, većina je radova vezana uz fitonimiju i fitotoponimiju. U predgovoru knjige A. Čirgić donosi osnovne podatke o doprinosu Vukića Pulevića crnogorskoj onomastici.

Skračić, Vladimir: Što je ispravno u toponomastici? [What is correct in toponomastics]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 5–9.

U radu se ističe kako su onomastika i toponomastika jedno polje koje se nalazi na margini lingvističkoga interesa te zbog toga sustav imena i proizvodnja imena u širokoj kulturi i znanosti nisu pod nadzorom. Autor se zauzima za osnivanje jednoga onomastičkog tijela na nacionalnoj razini, pri Vladi ili Saboru RH, koje bi definiralo i provodilo onomastičku politiku u sektorima od nacionalnoga interesa.

Tušková, Jana Marie: Transonymizace oikonym a její projevy v morfoložické rovině [Transonymisation of oikonymy and its results in morphological level = Transonimizacija ojkonima i njezin rezultat na morfoložskoj razini]. *Acta Onomastica*, 1, Praha, 2012, 324–334.

U radu se proučava transonimizacija na primjeru čeških ojkonima u korpusu nazvanom SYN2005.

Vasil'eva, Natalija: Die Terminologie der Onomastik, ihre Koordinierung und lexikographische Darstellung [Onomastic terminology, its coordination and lexicographic presentation = Onomastička terminologija, njezina koordinacija].

cija i leksikografska prezentacija]. *Namenkundliche Informationen*, 99/100, Leipzig, 2011, 31–46.

U radu se govori o aspektima onomastičkoga nazivlja iz leksikografske i leksikološke perspektive.

ANTROPONIMIJA

ANTHROPONYMY

Aleksandrović, Marija; Savić, Svenka; Stanojević, Danijela: Lična imena i prezimena romskih učenika srednje škole u Vojvodini: 2007-2008. školska godina [Roma high school students' first and last names in Vojvodina: School year 2007/08]. *Iz riznice multijezičke Vojvodine. Istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine*, 7, Novi Sad, 2011, 10–22.

U radu se predstavlja inventar muških i ženskih osobnih imena romske djece u Vojvodini. Analizom korpusa koji čini 355 imena autorice zaključuju da pri nadijevanju imena dominira srpski utjecaj, ali i utjecaj drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Budući da je većina imena svetačkoga, kršćanskog podrijetla, bolje su uklopljena u većinsku zajednicu, a posljedica je toga i manja diskriminacija kojoj je proučeno stanovništvo izloženo.

Башић Палковић, Невенка; Саванов, Мирјана: Преглед истраживачких података о буњевачким личним именима, презименима и надимцима [Overview of the researched data on the Bunjevci personal names, surnames and nicknames]. *Iz riznice multijezičke Vojvodine. Istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine*, 7, Novi Sad, 2011, 23–46.

Istraživanje bunjevačkih osobnih imena, prezimena i nadimaka počelo je još u 19. st. i traje do danas. U bunjevačkim se prezimenima odražava starina te ona svjedoče o kulturno-povijesnim događanjima vezanima uz podrijetlo i migracije toga stanovništva. U radu su proučeni dosad objavljeni radovi, metode istraživanja i organizacije koji su važni za očuvanje antroponimijske građe.

Bremer, Donatella: Der Doppelgänger und sein Name [The doubleganger and its name = Dvojnik i njegovo ime]. *Namenkundliche Informationen*, 97, Leipzig, 2010, 41–74.

U radu se na primjerima nastalima od antike do danas prikazuje uloga imena u književnosti i drugim vrstama umjetnosti koje se bave problemom dvojnika (primjerice imena blizanaca, pseudonimi i dr.).

Dvořáková, Žaneta: O rodných jménech motivovaných označením rostlin [About first names motivated by designations of flowers and plants = O osobnim imenima motiviranima nazivima cvijeća i bilja]. *Acta Onomastica*, 1, Praha,

2012, 46–64.

U radu se proučavaju osobna imena motivirana nazivima cvijeća i biljaka, popularnima u 19. stoljeću. Neka se od njih više ne nadijevaju, a druga su još dijelom imenskoga repertoara.

Фејса, Михајло: Имена, презимена и надимци у русинској националној заједници [Names, surnames and cognomens in the Ruthenian national community]. *Iz riznice multijezičke Vojvodine. Istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine*, 7, Novi Sad, 2011, 104–125.

U radu su analizirana imena, prezimena i nadimci u rusinskoj nacionalnoj zajednici u Vojvodini. Predstavivši rezultate prethodnih istraživanja, autor zaključuje da su u antroponimikonima proučavanih sela najčešća osobna imena *Marija* i *Ana*, *Helena* i *Melanija*, dok među muškima dominiraju *Janko*, *Mihajlo*, *Đurđa*, *Mikola* i *Vladimir*. Čestoća prezimena varira u različitim selima – neka su specifična za Ruski Krstur (*Nađ*, *Kiš*, *Pap*, *Hardi* itd.), a neka za Kucuru (*Hroniš*, *Hornjak*, *Ruskovski*, *Fejsa* itd.). S obzirom na to da u neslužbenoj komunikaciji obiteljski nadimci vrlo često zamjenjuju prezimena, radu je donesen i popis nadimaka uz prezimena na koja se odnose. Na temelju popisa može se zaključiti da su nadimci brojniji od prezimena. Autor se osvrće i na povijest rusinskih prezimena te zaključuje da je više od 40 % njih mađarskoga podrijetla, a da su najstarija nastala izravnim kontaktom Slavena i Mađara prije doseljenja Rusina u Bačku u XVIII. stoljeću.

Garagulya, Sergey I.: On the Problem of Anthroponymic Identity (with Reference to English Given Names) [O problemu antroponimijskoga identiteta (s osvrtom na engleska osobna imena)]. *Вопросы ономастики*, 13/2, Екатеринбург, 2012, 43–52.

U radu se analizira koncept antroponimijskoga identiteta.

Хајдук, Леона: Антропоними мушкараца и жена и патроними Русина Шида са њиховим надимцима [Antroponymy of Rusins in Šid]. *Iz riznice multijezičke Vojvodine. Istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine*, 7, Novi Sad, 2011, 125–137.

U radu su evidentirani antroponimi Rusina u Šidu u povijesnom i društveno-kulturnom kontekstu. Osvrtu na monografiju *Rusini u Šidu 1900–1950* autorica dodaje analizu dokumenata i literature te ističe povijesni aspekt imenovanja. Proučena je učestalost imena, promjene u njihovu nadijevanju te njihova obilježja s obzirom na društveno-kulturni život. Istraživanje predstavlja doprinos proučavanju imena i prezimena Rusina u Vojvodini, Srbiji i šire.

Hellfritzscht, Volkmar; Hengst, Karlheinz: Deutscher Familiennamenatlas. Band 1 – Neue Wege der Forschung [German surname atlas – New ways of research = Njemački atlas prezimena – Novi načini istraživanja]. *Namenkundliche Informationen*, 97, Leipzig, 2010, 19–40.

Članak se kritički osvrće na prvi svezak *Njemačkog atlasa prezimena*.

Horvat, Joža: Iz antroponimije ludbreške Podravine: obiteljski nadimci u Svetome Đurđu, Obrankovcu i Prilesu [From the anthroponymy of Ludbreška Podravina: family nicknames in Sveti Đurđ, Obrankovec and Priles]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 59–96.

Uvod u proučavanje antroponimijskih sustava Svetoga Đurđa, Obrankovca i Prilesu, triju naselja općine Sveti Đurđ, temelji se na primjerima potkrijepljenoj klasifikaciji službenih i neslužbenih imenskih formula. U središnjem dijelu rada proučeni su obiteljski nadimci prikupljeni terenskim istraživanjem. Riječ je o korpusu koji čini 121 nadimak. U prvom se dijelu razrade predstavlja semantičko-motivacijska i tvorbena raščlamba nadimaka, a u drugom se tumače njihove fonološke i morfološke značajke.

Jelinčić, Jakov: Matične knjige umrlih 1815. – 1835. [Parish registry of deaths, 1815. – 1835.]. *Buzetski zbornik*, 38, Buzet, 2011, 89–110.

Predstavljena su prezimena potvrđena u Buzetu, Cunju, Črnici, Kodolju, Mlunu, Rakitovcu, Strani, Svetom Ivanu, Svetom Duhu, Svetom Donatu, Svetom Martinu, Svim Svetima, Štrpedu u navedenom razdoblju, što može biti vrijedna građa za antroponomastička istraživanja.

Lorger, Srećko: Škutor, podrugljiv naziv [Škutor, the mocking name]. *Zadarska smotra*, 1, Zadar, 2012, 62–81.

Škutor je relativno rijetko prezime, a kao lokalizam iz imotskoga kraja općenit je pejorativni pojam, prvotno podrugljiv naziv za otočane, odnosno za sve Dalmatince. Leksem je vrlo star i ne zna se odakle potječe.

Marasović-Alujević, Marina: *Imena Splitskana: od postanka grada do kraja XVIII. stoljeća* [The anthroponymy of Split from its foundation to the end of the 18th century]. Split: Redak, 2012, 310 str.

Knjiga sadržava dva velika poglavlja i korpus obrađenih antroponima. Prvo poglavlje naslovljeno "Imena u srednjovjekovnome Splitu od početka života grada sredinom VII. stoljeća do mletačkog osvajanja 1420. godine", podijeljeno je u četiri potpoglavlja. Nakon uvodnoga povijesnoga dijela slijedi potpoglavlje "Imena Splitskana u srednjem vijeku" u kojem se obrađuju imena prve determinacije, kroz analizu antroponimskih slojeva u srednjovjekovnome Splitu (predrimski supstrat, rimska i romanska nekršćanska imena, kršćanska imena, slavenski antroponimski sloj), imena druge determinacije te nadimci. Treći dio prvoga poglavlja posvećen je imenima u splitskim srednjovjekovnim obiteljima, dok se u posljednjem dijelu donosi etno-sociološka slika srednjovjekovnoga Splita na temelju antroponimijske građe, to jest kroz analizu imena crkvenih i svjetovnih dužnosnika te pripadnika različitih građanskih zanimanja. Analiza korpusa imena obrađenih u ovom poglavlju kazuje da su isti fonomorfološki i tvorbeni elementi splitskih srednjovjekovnih antroponima predočavani različitim grafemskom postavom ili su grafijski fiksirani na jednak način. U drugome poglavlju "Imena u Splitu u razdoblju mletačke uprave od 1420. do 1797. godine" u uvodnome dijelu također se određuje povijesni okvir koji je podijeljen u tri razdoblja: razdoblje mletačke uprave, doba turskih

prijetnji u XVI. i XVII. stoljeću te razdoblje mletačke uprave u XVIII. stoljeću. Slijedi analiza splitskih osobnih imena, nadimaka (osobnih i obiteljskih) te prezimena. Potpoglavlje “Prezimana” najopsežniji je dio drugoga poglavlja nakon kojega slijedi pregled splitskih plemićkih i plebejskih obitelji od XV. do XVIII. stoljeća te se zaključno iznose glavne odlike analizirane antroponimijske građe. Na kraju knjige nalazi se korpus od 8800 obrađenih antroponima u kojem se uz godinu navode i podatci vezani uz određeno ime (npr. ime oca, zanimanje ili dužnost u gradu) te povijesno vrelo ili podatak iz bibliografije.

Marković, Brankica: Savremena antroponimija Novog Sada [Contemporary anthroponymy of Novi Sad]. *Godišnjak za srpski jezik i književnost*, XXII/9, Niš, 2009, 235–267.

Matošić, Vinko: *Primoštenska prezimana, imena i nadimci od 1386. do 2001. godine: (Onomastica caputistica)* [Surnames, names and nicknames of Primošten]. Zadar: Sveučilište u Zadru; Šibenik: Državni arhiv, 2012, 331 str.

U prvom dijelu knjige obrađena su primoštenska prezimana do početka vođenja matičnih knjiga te ona u povijesnim ispravama i literaturi. Analiziran je nastanak, značenje i razvoj svakoga primoštenskog prezimena od 1620. do 1930. godine, kao i u svim poznatim primoštenskim anagrafima (popisima duša) od 1695. do 1868. godine te popisima stanovništva iz 1948. i 2001. godine. Prati se naseljavanje novih obitelji poput *Makelja, Žaja, Pažanin, Subašić* i drugih. Obrađeno je više od 130 prezimena, a među sadašnjih pedesetak potvrđenih prezimena istaknuta su i neka autohtona (*Babačić, Bolanča, Čobanov, Furčić, Fuštin, Čabov, Huljev, Krapanić, Mikelin, Matošić, Makelja, Pancirov, Žarkov*). U drugom dijelu knjige obrađena su stara primoštenska osobna imena prije potpune kristijanizacije te poslije Tridentskoga koncila. Tip i udio pojedinih osobnih imena prati se po polustoljetnim razdobljima. Podatci su uspoređeni s drugim naseljima ili područjima toga doba (Vinišće, Makarska, Pelješac, Dubrovnik). Analizirano je i pisanje osobnih imena na latinskom jeziku do pada Mletačke Republike, na hrvatskom jeziku i glagoljici potkraj 18. stoljeća, talijanskom jeziku od početka austrijske uprave u Dalmaciji te isključivo hrvatskom jeziku i latinici od 1875. godine. U trećem dijelu knjige obrađeni su svi poznati primoštenski nadimci od 1386. godine te nadimci upisani u matice, popise duša i druga povijesna vrela. Posebno su istaknuta prezimana nastala od osobnih nadimaka.

Matošić, Vinko: *Stanovništvo Primoštena u 19. stoljeću (Demografska i antroponimijska obilježja)* [Inhabitants of Primošten in 19th century]. Šibenik: Matica hrvatska, Ogranak Šibenik, 2008, 332 str.

Knjiga je podijeljena na četiri veća poglavlja. U prvom poglavlju, naslovljenom *Područje Bosiljine do 19. stoljeća*, autor opisuje prirodna obilježja prostora, navodeći pritom i mnoge onime (hidronime, oronime, zemljišna imena itd.), a osvrćući se na povijest proučavanoga područja, donosi i povijesne potvrde toponima te na jednom mjestu ujedinjuje mnoge stare zemljovide koji prikazuju navedeno područje. *Primoštenske matične knjige* analizirane su u istoimenom drugom poglavlju. U

kontekstu jezične tradicije toga vremena autor se bavi antroponimijskom i toponimijskom građom, osvrćući se pritom na jezične utjecaje, na slovopis, na dominaciju svetačkih imena nakon zaključaka donesenih na Tridentskom koncilu itd. Treće poglavlje, *Stanovništvo Primoštena u 19. stoljeću*, ujedinjuje autorove demografske analize, dakle u njemu se posvećuje natalitetu, mortalitetu, nupcijalitetu, fertilitetu, a uz dominantne statističke podatke, s onomastičkoga stajališta zanimljivi su primjeri imena blizanaca, udio prezimena po razdobljima, kao i antroponimijska građa općenito. *Ostala demografska i antroponimijska obilježja* proučena su u istoimenome četvrtom poglavlju. U njemu autor utvrđuje ženidbene migracije, a donesen je i popis prezimena obitelji koje su živjele u Primoštenu (kraće vrijeme ili su se trajno naselili). Kao građa vrlo je važan i popis primoštenskih prezimena po naseljima od 1851. do 1900. godine. U nastavku donesen je i pregled dvojnih, složenih prezimena po naseljima od 1815. do 1900. godine, a posljednji je dio poglavlja posvećen primoštenskim i rogozničkim nadimcima, također navedenima u preglednom popisu.

Miković, Milovan: Sustav osobnih imena i prezimena, osobnih i obiteljskih nadimaka Hrvata u Vojvodini i Madžarskoj [System of personal names, surnames and family nicknames amongh Croatsians in Vojvodina and Hungary]. *Iz riznice multijezičke Vojvodine. Istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine*, 7, Novi Sad, 2011, 46–59.

U radu se autor osvrće na djela znanstvenikâ različitih interesa koja, obrađujući onimiju na proučavanome području, mogu biti korisna pri rekonstrukciji povijesnih, kulturnih i migracijskih zbivanja. Dio proučenoga korpusa antroponima analiziran je prema podrijetlu i motivaciji.

Milićević, Risto: *Hercegovačka prezimena* [The surnames of Hercegovina]. Beograd: Svet knjige, 2005, 767 str.

Knjiga je podijeljena na dva veća dijela. *Opšti dio* obuhvaća sažeti pregled hercegovačke povijesti, analizu nekadašnje i današnje teritorijalne rasprostranjenosti, analizu imena *Hercegovina* s povijesnoga i poetskoga stajališta te teorijski uvod o podrijetlu porodica i nastanku prezimena. Na temelju dostupne literature, na koju autor redovito upućuje, prezimena su klasificirana u deset skupina prema motivacijskom kriteriju. Posebno je potpoglavlje posvećeno toponimima motiviranim prezimenima, kao i prezimenskoj građi promatranoj u kontekstu književnosti, heraldike, etnologije, religije itd. Drugi dio knjige, naslovljen *Posebni dio*, temelji se na autorovim terenskim istraživanjima, ali i dostupnoj literaturi i revidiranim i dopunjenim zaključcima prezentiranim u njoj. Doneseni su podatci o podrijetlu oko 3000 obitelji te lokalitetima na kojima su obitavale. Abecednim su redom navedena prezimena, a natuknice sadržavaju i podatke o podrijetlu prezimena, o tome je li prezime starosjedilačko ili doseljeno, o najranijem spomenu i sl. U nekim je natuknicama zabilježen i miniportret znamenitih Hercegovaca koji su nositelji toga prezimena.

Rec. A. Peco: Hercegovačka prezimena. *Naš jezik*, 37/1–4, Beograd, 2006, 73–75.

Peco, Asim: Iz naše antroponimije [From our anthroponymy]. *Južnoslovenski filolog*, LXIV, Beograd, 2008, 297–300.

U radu se analiziraju imena tipa *Muja*, *Brana* te njihovo podrijetlo i rasprostranjenost. Takva su imena po podrijetlu vezana uz mostarski govor, uz njegove muslimanske govore te su specifična za njegove siromašne stanovnike.

Rajšli, Ilona: Davanje imena kod vojvođanskih Mađara [Names in the culture of Hungarians in Vojvodina]. *Iz riznice multijezičke Vojvodine. Istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine*, 7, Novi Sad, 2011, 59–75.

U radu se na temelju autoričina vlastitoga terenskog istraživanja obrađuje nekoliko detalja vezanih uz nadijevanje osobnih imena kod vojvođanskih Mađara (motivacija, značenje nasljeđivanja imena, čestota dvojnih prezimena i sl.). Prikazana su najčešća muška i ženska imena te utjecaj mode pri izboru imena. Istaknuta su i najčešća vojvođanska prezimena, uz analizu njihova nastanka i motivacije.

Stanojević, Danijela; Savić, Svenka (prir.): *Iz riznice multijezičke Vojvodine. Istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine* [From the repertory of multilingual Vojvodina. Research of personal names, nicknames and surnames in national communities of Vojvodina]. Novi Sad: Pedagoški zavod Vojvodine, 2011, 137 str.

Stjepović, Stijepo: *Antroponimija otoka Raba u drugoj polovici 14. stoljeća* [Anthroponymy of the island of Rab in the second half of the 14th century]. Zagreb: Filozofski fakultet u Zagrebu, 2012, 224 str. [doktorska disertacija u rukopisu]

Cilj je rada rasvjetljavanje antroponimne situacije u rapskoj komuni u drugoj polovici 14. stoljeća na temelju spisa dvojice notara koji su u spomenutom razdoblju djelovali na otoku. U uvodnom su dijelu rada predstavljeni izvori i literatura na kojima se rad temelji, prikazani su europski antroponimijski projekti te je opisan povijesni kontekst. Prvi dio rada pruža uvid u identifikaciju rapskih obitelji i njihovih članova ovisno o društvenoj pripadnosti, a djelomično i o prostornom razmještaju. Najprije se obrađuje antroponimija viših društvenih slojeva, a zatim nižih slojeva razvrstanih po različitim kriterijima, odnosno pripadnika duhovnoga staleža. Količina identifikacijskih oznaka uz pojedine osobe i obitelji proporcionalna je društvenoj stratifikaciji. U drugom se dijelu analiziraju elementi imenske formule, identifikacijskoga skupa koji se odnosi na jednu osobu, pa se tako obrađuju osobna imena podijeljena na muška i ženska, prezimena i nadimci ovisno o njihovu romanskom ili slavenskom podrijetlu te drugi elementi imenske formule poput oznaka djelatnosti i srodstva. Treći dio rada prikazuje obrasce korištene za konstruiranje imenske formule, ovisno o spolu, društvenoj pripadnosti i drugim kriterijima. Apstrahiranjem, odnosno udaljavanjem od konkretnih osoba, nastoji se doći do mehanizama i funkcija denominacijskoga sustava. Na kraju se donosi komparativni prikaz antroponimne situacije u Zadru sredinom 14. stoljeća i zaključak u kojem se rekapituliraju ključna pitanja kojima se autor posvetio u radu.

Škvorc Branda, Anita: Antroponimija Dragoslavec Brega [The anthroponymy of Dragoslavec Breg]. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 38/2, Zagreb, 2012, 455–479.

Nakon uvodnih napomena o gornjomeđimurskom naselju Dragoslavec Breg (s osobitim osvrtom na povijest njegova imena, neslužbeni etnik i kretanje broja stanovnika), u radu se na osnovi građe prikupljene terenskim i arhivskim istraživanjem analizira antroponimijski sustav toga naselja. Pokazuju se značajke osobnih imena (njihova službena i neslužbena uporaba te učestalost), prezimena njegovih stanovnika (učestalost, podrijetlo, značenje i tvorbena struktura), kao i njihovi obiteljski nadimci (motivacija i tvorbene značajke).

Тип, Зузана: Лична имена и презимена Словака у Војводини [Proper names and surnames of Slovaks in Vojvodina]. *Iz ravnice multijezičke Vojvodine. Istraživanje ličnih imena, nadimaka i prezimena u nacionalnim zajednicama Vojvodine*, 7, Novi Sad, 2011, 89–103.

Pozornost je u ovom radu usmjerena sociološkim čibmenicima pri nadijevanju imena. Autorica je prema matičnim knjigama proučila koja imena Slovaci najčešće daju djeci te ih usporedila s prijašnjim stanjem. Zaključuje da imena česta u prošlim razdobljima, poput muških *Ján, Jozef, Ondrej, Pavel, Peter, Michal, Martin, Štefan, Samuel, Adam, Juraj*, odnosno ženskih *Anna, Mária, Alžbeta, Zuzana, Terézia, Katarína, Eva, Juliana*, danas više nisu toliko česta, a zamjenjuju ih pomodna imena zbog želje roditelja da budu jedinstvena. U radu je donesen i osvrt na utjecaj političke situacije na nadijevanje imena, koji je zamjetljiv u pravopisnim (njem., madž. ili srp.) inačicama imena.

Torkar, Silvo: Priimki *Mahnič, Obid, Pretnar* in *Stanovnik* [The Surnames *Mahnič, Obid, Pretnar* and *Stanovnik* = Prezimena *Mahnič, Obid, Pretnar* i *Stanovnik*]. *Jezikoslovni zapiski*, 18/1, Ljubljana, 2012, 89–97.

U radu se na temelju slovenske i komparativne slavenske imenske građe donosi analiza navedenih prezimena. Prezimena *Mahnič* i *Obid* osobnoimenske su motivacije, a zaključeno je i da je prezime *Stanovnik* motivirano pokraćenim oblikom narodnoga osobnog imena Stanimir ili Stanigoj. Na temelju povijesnih izvora može se pretpostaviti da je prezime *Pretnar* etničkoga podrijetla, iz kojega se može iščitati slovenski lik talijanskoga horonima *Pradielis* (sln. *Ter*) u Terskoj dolini.

Vidović, Domagoj: Prezimena istočnoga dijela otoka Brača [Family names of Eastern part of the island of Brač]. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 18, Zagreb, 2012, 285–299.

U radu se obrađuje 147 prezimena u naseljima Pučišća, Praznica, Gornji Humac, Selca, Novo Selo, Povlja i Sumartin na istočnoj strani otoka Brača. U prvom se dijelu rada iznose podatci o naseljima obuhvaćenima radom, a čiji je razvoj u kontinuitetu moguće pratiti od Povaljske listine (1184. g.). Potom se iznose podatci o migracijskim kretanjima na obrađenom području, a u središnjem dijelu rada donosi se motivacijska razredba prezimena.

TOPONIMIJA / TOPONYMY

Buršić-Matijašić, Klara: Gradine podno Žbevnice [Hillforts under Žbevnica]. *Buzetski zbornik*, 38, Buzet, 2011, 11–20.

U radu su spomenuti toponimi navedenoga područja (hidronimi, oronimi te imena gradina), što je, uza zemljovide na kojima su ubicirani, vrijedno kao građa.

Crljenko, Ivana: Geografska imena u leksikografskim izdanjima [Geographical names in lexicographical editions]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 105–110.

Leksikografska izdanja obuhvaćaju velik broj geografskih imena stranih geografskih objekata. Ta se imena pojavljuju kao zasebne natuknice, ali i kao pojmovi u tekstu drugih natuknica te kao sastavni dijelovi općih geografskih i tematskih zemljovida. Kako između pojedinih vrsta geografskih imena postoje razlike u načinu pisanja, u radu se nastoji upozoriti na prevladavajuću praksu u nas, ali i na razlike koje postoje između pojedinih leksikografskih izdanja. Osobito se ističe problem nedosljednosti pri pisanju egzonima.

Čilaš Šimpraga, Ankica: Ojkonimski tipovi u Drniškoj krajini s osobitim obzirom na ojkonime na -(j)ane [Types of oikonyms in Drniška krajina with particular reference to oikonyms on -(j)ane]. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 18, Zagreb, 19–31.

U članku se proučavaju ojkonimski tipovi u Drniškoj krajini, novoštokavskom području koje je prije velikih seoba potaknutih turskim osvajanjima pripadalo čakavskom narječju. Donose se i najstarije povijesne potvrde današnjih likova drniških ojkonima te njihova semantičko-motivacijska raščlamba.

Čirgić, Adnan; Radoman, Aleksandar: Prilog toponomastici crmničkoga sela Braćeni [Contribution to the toponomastics of Crmnica's village Braćeni]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 10, Podgorica, 2012, 207–215.

Iza osvrta o geografskom položaju mjesta te popisa toponomastičkih apelativa blisko povezanih s toponimima, autori nude popis prikupljenih i akcentuiranih toponima. Upućuju na probleme pri klasifikaciji toponima zbog poteškoća pri diferenciranju imenovanih objekata prouzročeni zaboravom, urbanizacijom, prenamjenom zemljišta te zapuštenošću. Toponimi su razvrstani u sljedećih pet cjelina: *Vode, Putevi, Obradive površine, Neobradive površine, Ostalo*.

David, Jaroslav; Mácha, Přemysl: Možnosti studia toponym ve vztahu ke krajini, prostoru a identitě [The Possibilities for studying place names in relation to landscape, space and identity = Mogućnosti analize toponimâ u odnosu na krajobraz, prostor i identitet]. *Acta Onomastica*, 1, Praha, 2012, 28–45.

Kako su toponimi proučavani u različitim disciplinama, uključujući i lingvistiku,

povijest, geografiju i antropologiju, u radu se nudi multidisciplinarni pristup koji bi nam trebao pomoći u boljem razumijevanju njihove važnosti i značenja.

Došljak, Draško: Ostaci dvojine u toponimiji stare Crne Gore [Forms of duality in toponymy in old Montenegro]. *Riječ, časopis za nauku o jeziku i književnosti*, 5, Nikšić, 2011, 49–54.

U radu autor analizira ostatke dvojine u toponimiji Crne Gore, posebno se osvrćući na onimiju Stare Crne Gore. Iako starocrnogorska toponimija nije detaljno istražena, dostupni radovi i terenska istraživanja pokazuju čuvanje tragova dvojine u toponimiji proučavane sredine. U povijesnom razvoju crnogorskoga jezika, dvojina je kao gramatička kategorija potpuno nestala, ali mnogi primjeri (npr. Vrta, Pada, Kuta, Luke, Gluhce i sl.) pokazuju da se u toponimima prikupljenima na crnogorskom terenu ipak čuva. Dosadašnja istraživanja pokazala su da se ti oblici najbolje čuvaju u toponimiji najprogresivnijih štokavskih govora.

Frančić, Anđela: Ojkonim Štrigova kroz stoljeća [The settlement name Štrigova throughout the centuries]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 37–58.

U radu se prati pojavnost ojkonima *Štrigova* u pisanim izvorima i na zemljovidima od najstarijega zapisa do danas. Upozorava se na različitost bilježenja ojkonimskoga lika i njegove mijene tijekom stoljeća. Prikazuje se i odraz imena toga gornjo-međimurskog naselja u povijesnoj i suvremenoj (međimurskoj) onimiji.

Iskra, Vedran: *Toponimija Lipe* [The toponymy of Lipa]. Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2010, 36 str. [diplomski rad u rukopisu]

U radu je opisana toponimija mjesta Lipe na Opatijskom krasu. Toponimi su klasificirani s obzirom na njihovu etimologiju, a toponimijska je građa analizirana i na fonološkoj, morfološkoj, leksičkoj, tvorbenoj i sintaktičkoj razini kako bi se što pouzdanije utvrdila starost i podrijetlo toponimâ. Tim je analizama utvrđena iznimna konzervativnost toponimâ i prevladavajuće slavensko podrijetlo. Posebna je pozornost posvećena specifičnoj tvorbi toponimâ i višerječnim toponomastičkim sintagmama sastavljenim od prijedloga i pridjeva. U radu je ukratko opisan i mjesni govor Lipe.

Ivšić, Dubravka: O oronimima u antičkim vrelima (Crtice iz hrvatske predslavenske toponimije) [On oronyms in ancient sources (Examples from the Croatian pre-Slavic toponymy)]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 97–119.

U radu se obrađuju predslavenski oronimi, odnosno imena gora, gorskih lanaca i drugih uzvisina, na hrvatskom suvremenom i povijesnom prostoru. Opisani su oronimi posvjedočeni u antičkim vrelima. Navode se antičke potvrde, ubikacija, etimologija te zajedničke osobine tako određene kategorije oronima.

Juran, Kristijan: Problem ubikacije u istraživanjima povijesne i suvremene toponimije [Problem of ubication in historical and contemporary toponymy research]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 25–32.

U radu se promatraju općeniti aspekti i problemi ubikacije povijesnih i suvremenih toponimskih likova kroz prizmu konkretnih primjera iz dosad prikupljenih povijesnih i suvremenih toponomastičkih korpusa, poglavito onih koji pripadaju šibenskomu kopnenom i otočnom prostoru.

Jurić, Ante: Nekoliko onomastičkih opažanja o pisanju geografskih imena u RH [A few onomastic notices on the official use of the place names in Croatia]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 11–16.

U radu se problematiziraju i sistematiziraju primjeri neutemeljenosti i nedosljednosti u službenoj pisanoj uporabi zemljopisnih imena (toponima) u Hrvatskoj. Problemi vezani uz službenu upotrebu imena proizlaze iz ignoriranja dviju temeljnih pretpostavki: 1) da su toponimi primarno dijalektni leksemi i 2) da su toponimi vlastite imenice te da već zbog toga imaju specifičan jezični status.

Kaleb, Zorislav: Rasprava o podrijetlu imena rijeke Neretve [Discussion on the origin of the Neretva river name]. *Hrvatski neretvanski zbornik*, 3, Zagreb, 2011, 57–63.

U radu se analiziraju starija imena rijeke Neretve (povijesne potvrde) te se donosi pregled etimoloških tumačenja navedenoga hidronima, uz dodan popis hidronima sa sličnim korijenom u drugim slavenskim jezicima, što omogućuje usporedbu.

Kapović, Mate; Paškvan, Branimir; Spicijarić Paškvan, Nina: Prilozi izučavanju kostrenske toponimije [On the toponymy of the town of Kostrena]. *Zbornik Katedre čakavskoga sabora. Život, kultura i povijest Kostrene*, 4, Kostrena, 2011, 143–169.

U članku se na razini etimologije i etiologije analizira pet kostrenskih toponima: Martinščica, Žuknica, Žurkova, Urinj, Kostrena. Istraživanje se temelji na opsežnom teorijskom i terenskom istraživanju spomenutih toponima i njihova onomastičkog sadržaja, ali i širega društvenog, povijesnog i zemljopisnog konteksta pretpostavljenih etimologija.

Klemenčić, Mladen: Ulice prijateljstvo znače [Streets of friendship]. *Hrvatska revija*, XII/1–2, Zagreb, 2012, 84–87.

Autora zanima koliko smo u nadijevanju imena zagrebačkim ulicama skloni i otvoreni prema drugim narodima. Također se ističe kako su neke zagrebačke ulice motivirane imenima država, primjerice Austrije, Njemačke, Ukrajine, Vatikana, Francuske i Velike Britanije.

Kovács, Éva: Different Aspects for the Study of Toponyms Deriving from Personal Names [Različiti aspekti proučavanja toponima motiviranih osobnim imenima]. *Acta Onomastica*, 1, Praha, 2012, 187–197.

U radu su predstavljeni različiti aspekti analize toponima izvedenih od antroponima.

Kukrika, Ivan; Vidović, Domagoj: Toponimija sela Kotezi u Popovu [The topo-

nymy of the village Kotezi in Popovo]. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 38/1, Zagreb, 2012, 123–144.

Autori na temelju terenskoga istraživanja i pregleda povijesne građe obrađuju oko 300 toponimskih različenica u selu Kotezi u sjeveroistočnom dijelu Popova. U prvom se dijelu rada opisuje zemljopisni smještaj sela i iznosi kratak povijesni pregled. Osvrt na demografske prilike iznosi se u drugom dijelu rada. U trećem se dijelu tumači ojkonom *Kotezi*, a u četvrtom značenjski raščlanjuju ostali seoski toponimi. U petom dijelu rada toponimi se dijele prema jezičnom postanju. Iz obilja toponomastičke građe izdvajaju se vjerojatni romanski prežitci *Puč* i *Skorata*. U toponimiji su se usćuvali i danas nepoznati slavenski apelativi kao što su *bit* (usp. češki *byt* ‘stan’) i *hrž* (usp. kajkavski *hrž* ‘raž’). Od adstratnih slojeva najzastupljeniji je turski.

Lozić Knezović, Katarina; Marasović-Alujević, Marina: Toponimija mjesta Mravince [The toponymy of Mravince]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 121–146.

U radu se, kao rezultat terenskoga istraživanja intervjuiranjem ispitanika, razmatra i opisuje etimologija toponimije mjesta *Mrāvīnce* nedaleko od Splita, koja do sada nije opisana. Uz deskriptivnu metodu, dobiveni rezultati uspoređeni su s katarskim podacima te analizirani. Nude se ukratko osnovne karakteristike govora *Mrāvinācā* te strukturna i semantička podjela toponima prema nekoliko kriterija kao i prema ishodišnim jezicima. Konačno, nudi se popis i etimologija prikupljenih toponima. Opisani su toponimi unutar samoga mjesta te okolnih mjesnih polja.

Magaš, Damir: Postojeća geografska imena u odnosu na imena na kartama i planovima (primjer Vinjerca) [Existing geographic names in relation with names on maps and plans (The example of Vinjerac, Croatia)]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 73–82.

U radu je proučena toponimija Vinjerca. Imena koja su već za potrebe monografije Vinjerac (1999.) ustanovljena i ubicirana uspoređivanjem raznih topografskih zemljovida, mjerničkih i drugih planova te pomoću iskaza mještana, uozoravaju na njihovu brojnost, raznolikost, genezu njihova nastanka, na vezanost prvenstveno na topografsku osnovu (geomorfološku, hidrogeografsku, fitogeografsku i sl.) i sl. Također svjedoče o dominantnom hrvatskom sloju u toponimiji Vinjerca, premda je manji broj njih predliburnskoga, liburnskoga ili romanskoga podrijetla. U toponimima su odraženi i nekadašnji i sadašnji biljni pokrov, krški oblici, obilježja geomorfologije, vode, tla, vlasnički odnosi, gospodarske aktivnosti i sl. U radu se autor osvrće i na pogreške pri zapisivanju toponima na starim zemljovidima te u njihovoj ubikaciji.

Matijević Sokol, Mirjana: 600. obljetnica grada Crikvenice [City of Crikvenica 6th centenary]. *Hrvatska revija*, XII/4, Zagreb, 2012, 34–40.

U radu se govori o ispravi kneza Krčkoga Nikole IV. od 14. kolovoza 1412. u kojoj se prvi put spominje ime grada Crikvenice. Naime, zemlje koje je knez Krčki 1412. godine darovao pavlinima u Vinodolskoj dolini motivirale su imena današnjih naselja.

Miočić, Kristina: Toponimija Baških Oštarija [The toponymy of Baške Oštarije]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 147–171.

Autorica u radu analizira 165 toponima prikupljenih terenskim i arhivskim istraživanjem u Baškim Oštarijama. Na temelju prikupljene građe opisuje se i mjesni govor. Ličke štokavsko-ikavske značajke govora uspoređuje i s onima zapisanima u knjigama i radovima Marka Čuljata, Ivana Milkovića, Stjepana Pavičića, Milana Japunčića i Grgura Budislava Tomljenovića. Donesen je poseban osvrt na jezično podrijetlo toponima te se zaključuje da je većina njih slavenskoga podrijetla, a samo po jedan primjer pripada turskomu, odnosno romanskomu sloju.

Mirtič, Tanja: Ledinska imena vasi Dolnje in Gorenje Mraševo [Choronyms in the villages of Dolnje Mraševo and Gorenje Mraševo = Toponimi u selima Dolnje i Gornje Mraševo]. *Jezikoslovni zapiski*, 18/1, Ljubljana, 2012, 71–87.

U radu se obrađuju toponimi mjesta Dolnje i Gornje Mraševo. Predstavljani su u standardiziranoj i organskoj inačici, a navedeni su i vrelo te izvorno značenje toponimâ. U toponimima motiviranima naslijeđenim vokabularom rekonstruiran je praslavenski oblik, a za one motivirane posuđenim rječnikom istaknut je izvor. Za neke je toponime navedena i pučka etimologija, također prikupljena terenskim istraživanjem.

Pavleš, Ranko: Vlastelinstvo Bednja i posjed Kapela u srednjem vijeku [Bednja estate and Kapela manor in medieval times]. *Podravina – časopis za multidisciplinarna istraživanja*, 11/21, Koprivnica, 2012, 5–16.

U članku se obrađuje povijest i teritorijalni razvoj vlastelinstva Bednja smještenoga između Drave na sjeveru, podravske magistrale na jugu te ludbreškoga vlastelinstva na zapadu i rasijskoga vlastelinstva na istoku. Bednjanski je posjed nastao iz imanja »Zarpetri« čije su međe opisane 1261. godine i posjeda Črnc opisanoga 1320. godine. Krajem XIV. stoljeća vlasnici Bednje dijele imanje među sobom, nakon čega je zapadni dio posjeda priključen ludbreškomu vlastelinstvu. U XV. stoljeću imanje doživljava još jednu podjelu: veći je dio držala obitelj Frodnohar, a manji, zvan Kapela, obitelj Lausinger. U drugom dijelu članka obrađuju se popisi sela s početka novoga vijeka kako bi određivanje područja vlastelinstva bilo što točnije. Na imanju je bilo petnaestak sela koja su sredinom XVI. stoljeća gotovo u cijelosti napuštena. Neka su sasvim nestala, a samo je u nekoliko njih održan kontinuitet naseljenosti.

Petrić, Hrvoje: Popisi varaždinskog generalata iz 1726. i 1749. godine [Land survey listings of Varaždin generalate regional command dating from 1726 and 1749]. *Podravina – časopis za multidisciplinarna istraživanja*, 11/21, Koprivnica, 2012, 219–225.

U radu su predstavljena dva popisa Varaždinskoga generalata iz 1726. i 1749. godine. Oni su vrlo važno vrelo za poznavanje naselja Varaždinskoga generalata u prvoj polovici 18. stoljeća te su ujedno i najstariji poznati popisi svih sela Varaždinskoga generalata. Popis Varaždinskoga generalata iz 1726. donosi broj baština po pojedinim selima te može biti vrelo i za gospodarsku povijest. Također je ponuđen prikaz najranije podjele sela Varaždinskoga generalata po vojvodstvima kao najnižim ustrojstvenim jedinicama. Tada je u Varaždinskom generalatu zabilježeno 351 selo. U Đurđevačkoj krajini utvrđeno je postojanje 4 vojvodstva, u Ivaničkoj 6, u Koprivničkoj 8 i u Križevačkoj 14 vojvodstava. Popis Varaždinskoga generalata iz 1749. daje podjelu na kumpanije po naseljima kojih je tada bilo ukupno 416. Ta dva popisa pokazuju kako se mijenjao ustroj Varaždinskoga generalata u prvoj polovici 18. stoljeća, ali i ukazuju na to da je između 1726. i 1749. broj naselja povećan za 65 ili za gotovo petinu, što najvjerojatnije zrcali porast ukupnoga broja stanovnika, a vjerojatno i na nastavak procesa intenzivnoga doseljavanja u generalat.

Predojević, Željko: O toponimima južne Baranje podno sjeverne strane Banskoga brda [On toponyms in southern Baranya beneath the northern face of Banskog brdo]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 173–194.

Radom se prikazuje toponimija južne Baranje na području pet naselja (Popovac, Branjina, Kneževo, Branjin Vrh i Podolje) podno sjeverne strane Banskoga brda. Prikazuju se povijesna imena naselja te njihov razvoj od prvoga spomena do danas prateći ih po povijesnim izvorima, ali i kako su korijeni povijesnih ojkonima negdašnjih srednjovjekovnih naselja utkani u današnju mikrotoponimiju. Navode se i mikrotoponimi u okolici navedenih naselja s posebnim osvrtom na toponime Banskoga brda te hidronime i regionime toga područja. U radu se donosi i značenjska klasifikacija obrađivanih toponima.

Pulević, Vukić: Glasovi *ś* i *ź* u crnogorskoj toponimiji [The sounds *ś* and *ź* in Montenegrin toponymy]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 1, Cetinje, 2008, 75–93.

Radom se prikazuje zastupljenost glasova *ś* i *ź* u crnogorskoj toponimiji. Potreba za njihovim fonetskim i grafemskim prihvaćanjem na svim razinama službene komunikacije objašnjena je kroz najučestalije primjere. Upotreba grafema *ś* i *ź* posebno je važna za znanosti koje proučavaju prirodne karakteristike Crne Gore, tj. u izvještajima o prirodnim staništima bioloških vrsta, kao i lokacijama geoloških naslaga (npr. u botanici, zoologiji, geografiji, geologiji itd). Registriranje izvornoga toponima također se zahtijeva u onomastičkim, etnografskim i drugim istraživanjima koja su povezana s lokalitetima. U ovom radu također se iznosi kako su glasove *ś* i *ź* tretirali i označavali pojedini autori.

Pulević, Vukić: Osvrt na probleme crnogorske fitonimije [Review of the problems on the Montenegrin fitonymy]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 3, Cetinje, 2009, 65–80.

U članku autor iznosi pregled radova koji sadržavaju fitonimijsku građu prikupljenu na području bivše Jugoslavije posebno se osvrćući na područje Crne Gore

te upozorava na potrebu razvijanja znanstvenih projekata koji bi se bavili i proučavanjem fitonimije.

Pulević, Vukić: Degradacija vegetacije u toponimiji Crne Gore [Vegetation degradation in toponymy of Montenegro]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 4, Cetinje, 2009, 69–84.

U radu se donose primjeri toponima koji su svjedoci procesa degradacije vegetacije (uzrokovane čovjekovom djelatnošću (krčenjem, požarima, sječom itd.) ili prirodnim nepogodama. Upućuje se i na literaturu iz koje je moguće ekscerpirati podatke o nekadašnjem stanju na terenu (npr. na putopise).

Pulević, Vukić: Prva dopuna fitotoponimiji i zootoponimiji Crne Gore [The first addition to the fitotoponymy and zootoponymy of Montenegro]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 5, Cetinje, 2010, 537–597.

Prilog sadržava fitotoponimijsku i zootoponimijsku građu (gotovo 1000 toponima) prikupljenu poslije objavljivanja knjige *Fitonimi i zoonimi u toponimiji Crne Gore* autora Pulevića i Samardžića. Građa je prikupljena terenskim istraživanjem te konzultiranjem proučenih izvora.

Pulević, Vukić: Građa za poljoprivrednu fitotoponimiju Crne Gore [Material for agricultural phytonymy of Montenegro]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 6, Cetinje, 2010, 487–578.

Prilog sadržava pregled narodnih naziva autohtonih i uvezenih poljoprivrednih biljaka, kao i pregled vrela iz kojih su fitonimi te njihova etimološka i semantička objašnjenja preuzimani (npr. etnografska literatura ili dijalektološki rječnici).

Pulević, Vukić: Homonimi u fitonimiji i fitotoponimiji Crne Gore [Homonyms in phytonymy and phytotoponymy of Montenegro]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 7, Podgorica, 2011, 303–312.

U radu autor upozorava na neke poteškoće pri izradi botaničkoga rječnika – ponajprije na slučajeve homonimije i sinonimije. Česti primjeri homonimije uzrokovani su realnim dijalektnim specifičnostima pojedinih crnogorskih govora, kao i zbog stihijskoga i nekritičnoga posuđivanja naziva biljaka iz drugih jezika, novim imenovanjem po analogiji te kalkiranjem. U prilogu se na uzorku 13 karakterističnih primjera proučavaju problemi homonimije metodom uspoređivanja rasprostranjenosti biljnih vrsta s arealima narodnih naziva i toponima motiviranih tim nazivima.

Pulević, Vukić; Samardžić, Novica: *Fitonimi i zoonimi u toponimiji Crne Gore* [Phytonyms and zoonyms in toponymy of Montenegro]. Podgorica: Dukljanska akademija nauka i umjetnosti, 2003, 550 str.

Pulević, Vukić: Fitotoponimi i zootoponimi u toponomastičkim radovima Radojke Cicmil-Remetić [Phytotoponyms and zootoponyms in toponomastic works of Radojka Cicmil-Remetić]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 8, Podgorica, 2011, 345–419.

Rad predstavlja kritički prikaz monografije *Toponimija Pivske planine* autorice Radojke Cicmil-Remetić, objavljene u Beogradu 2010. godine. Među 5000 toponima zabilježenih na istraživanom području, oko 1000 pripada fitotoponimima i zootoponimima. Autor upućuje i na neke pogreške u nomenklaturnoj identifikaciji biljnih taksona.

Pulević, Vukić: Sinonimi u fitonimiji i fitotoponimiji Crne Gore [Synonyms in phytonymy and phytotoponymy of Montenegro]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 9, Podgorica, 2012, 3–18.

Uzorak od nekoliko biljnih vrsta autor je iskoristio kako bi upozorio na probleme sinonimije povezane s narodnim imenovanjem biljnih vrsta. Preporučuje davanje prioriteta autohtonim nazivima biljaka te onima potvrđenima u toponimiji, pri čemu je vrlo važno osloniti se na botaničku znanost.

Pulević, Vukić: Orijentalizmi u toponimiji Spuža i neposrednoj okolini [Words of oriental origin in the toponymy of Spuž an its surroundings]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 10, Podgorica, 2012, 195–205.

U radu je prikazano 156 toponima orijentalnoga podrijetla s područja Spuža, a oni odražavaju prisutnost Osmanlija na crnogorskom tlu. Autor ističe da je većina toponima motivirana antroponimima.

Pulević, Vukić; Samardžić, Novica: Ivan Crnojević u crnogorskoj toponimiji [Ivan Crnojević in Montenegrin toponymy]. *Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 2, Cetinje, 2008, 41–60.

O crnogorskom vladaru Ivanu Crnojeviću (1465. – 1490.) ostala su brojna svjedočanstva u povijesti, poeziji i narodnoj tradiciji, narodnim pjesmama, legendama i brojnim toponimima. Crnogorci su vjekovima držali u pamćenju i slavili svojega zaslužnoga gospodara. U ovom prilogu prikupljena su, ubicirana i obrađena 84 toponima imenovana po Ivanu Crnojeviću. Po njemu su nazivani izvori, rijeke, šume, vinogradi, putovi i prolazi, pećine, utvrde, dvorovi, crkve, mlinovi, ribnjaci, kame-ne stolice na brdima, lovišta i katuni i torovi...

Relja, Marin: *Grobnička toponimija* [The toponymy of Grobnik]. Filozofski fakultet u Rijeci, Rijeka, 2010, 53 str. [diplomski rad u rukopisu]

Cilj je diplomskoga rada bio prikupiti, popisati i akcentuirati grobničke toponime te utvrditi stukturane tipove grobničkih toponima. U grobničkim su toponimima potvrđene sve zajedničke općekaavske značajke. Najveći dio zemljopisnih objekata nosi imena apelativnoga podrijetla. Raznolikost morfoloških oblika, njihov smještaj, njihova uloga pri orijentiranju u prostoru, biljni pokrov i iskorištavanje

tla poslužili su kao motiv pri nadijevanju imena. Uočava se tendencija gubljenja starih prvotnih imena, posebice mikrotoponima.

Rotković, Radoslav: Kako su rijeke Zeta i Cijevna dobile imena [Da dove proven-gono i nomi deli fiumi *Zeta e Cijevna* = How did the rivers Zeta and Cijevna get their names?]. *Lingua montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja*, 2, Cetinje, 2008, 97–101.

Baveći se podrijetlom hidronima Zeta, autor zaključuje da njegova etimologija nije povezana s etimologijom horonima Zeta, već se u njemu odražava značenje apelativa ‘pritok’. Ime Cijevna izvodi se, uz paralele s drugim toponimima, iz poljskoga jezika (*ciemny* ‘taman, mračan’).

Štefková, Marta: Kámen v pomístních jménech Moravy a Slezska [The stone in Moravian and Silesian minor place names = Kamen u moravskim i šleskim toponimima]. *Acta Onomastica*, 1, Praha, 2012, 282–295.

Kamen je važan dio pejzaža, stoga apelativ *kamen* nalazimo u osnovama mnogih zemljišnih imena u svim jezicima. U radu se obrađuju moravski i šleski toponimi motivirani apelativom *kamen* i njegovim dijalektnim inačicama.

Torkar, Silvo: Razpoznavanje slovenskih zemljepisnih imen [Identifying Slovene toponyms]. *Slavistična revija*, 4, Ljubljana, 2012, 693–708.

U radu se za šest slovenskih ojkonima predlažu novi etimološki izvodi, dok se tri ojkonima analiziraju prvi put. Prikupljena je građa motivirana antroponimima (Adlešiči, Blaguč, Celestrina, Magozd, Negastrn, Trojane) ili apelativima (Jagnjed, Prosnid, Podsinja vas).

Torkar, Silvo: Predoslje in Prelosno. (45 let pozneje) [Predoslje i Prelosno. (45 years later) = Predoslje i Prelosno. (45 godina poslije)]. *Jezikoslovni zapiski*, 18/2, Ljubljana, 2012, 125–130.

France Bezljaj objavio je svoju obradu navedenih toponima 1967. godine u časopisu *Zpravodaj místopisné komise ČSAV*. Na temelju povijesnih potvrda i geografskih osobitosti terena na kojem se navedeni referenti nalaze, zaključio je da termin **predoselj*, sa značenjem ‘prirodni most preko provalije’ ili ‘provalija’, sadržava leksem **prěrqslo*, koji se može povezati s ruskim *ruslo* ‘korito, potok’. U ovom se radu međutim predlaže etimologija od **prěrassl̥*, izvedenoga od *prerasti*. Ponuđene su i paralele s poljskim (*Przerośl*), zapadnim ukrajinskim (*Перерісль*) i srpskim (*Велика, Мала Прераст*) jezikom.

Vasilyev, Valery L.: Hydronyms ending in *-ga* in the Reverse Hydronymy Dictionary of the Russian Northwest [Hidronimi s dočetkom *-ga* u Odostražnom hidronimijskom rječniku ruskoga sjeverozapada]. *Вопросы ономастики*, 10/1, Екатеринбург, 2011, 5–20.

U radu se prikazuje jezična analiza hidronima (posebice rijeka i jezera) s dočetkom *-ga* na ruskom sjeverozapadu s obzirom na strukturni, tvorbeni i etimološki aspekt.

Veljković, Žarko B.: Šta znači †Lošin, Lošinj [What does †Lošin, Lošinj mean?]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 195–206.

Dva su najstarija naselja na otoku Lošinj *Velo Selo* i *Malo Selo*. Krčkoromansko je ime jednoga i drugoga naselja te cijeloga otoka **Lošino*, poslije i **Lašino*, odakle proistječu talijanski oblici *Lossin(o)*, *Lossin grande*, *Lossin piccolo*, sporedno *Las(s)in*, kao i starohrvatsko ime cijeloga otoka **Lošinь*, od kojega potječe talijansko službeno *Isola di Lussino*, *Isola dei Lussini*, *Lussingrande*, *Lussin Grande*, *Lussinpiccolo*, *Lussin Piccolo*, *due Lussini* i s druge strane hrvatski zastarjelo †*Lošin*, a današnje *Lošinj*. U radu se daje etimologija krčkoromanskoga imena, preciznije horonima ili možda nesonima **Lošino* od nekadašnje posvojne sintagme *imenica + *Lošino*, npr. **Porto Lošino*, **Žalo Lošino* i sl., pri čemu je izvorni horonim ili možda nesonim glasio **Loša*, a to je u krčkoromanski preuzeta srednjogrčka riječ **lásia* ‘žbunje, šikara’, koja se javljala u grčkoj toponimiji kao nesonim.

Vidović, Domagoj: *Antroponimija i toponimija Zažablja* [Anthroponymy and toponymy of Zažablje]. Filozofski fakultet u Zagrebu, Zagreb, 2011, 332 str. [doktorska disertacija u rukopisu]

U ovom se radu, ponajprije na temelju arhivskoga i terenskoga istraživanja, obrađuje antroponimija i toponimija Zažablja, mikroregije na granici Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Područje današnjega Zažablja središte je srednjovjekovne humske župe Žapsko (Yabsco), koju u 12. stoljeću spominje Grgur Barski, a njegova bogata antroponomijska i toponimijska građa nije dosada bila primjereno istražena i obrađena. Zažapski su mjesni govori dijalektološki i sociolingvistički veoma zanimljivi. Na temelju povijesnih vrela i toponimije razvidno je da je riječ o iskonski ikavskom prostoru koji je migracijama poijekavljen, ali je zadržao čitav niz drugih, jezikoslovno važnijih, starijih crta (npr. šćakavizme, dočetno *l*, skupinu *čbr-*) koji u mnogom mogu pomoći u slaganju hrvatskoga dijalektnog mozaika u prošlosti, a s obzirom na činjenicu da je riječ o živom prostoru u kojem se i danas događaju brojne promjene, zavrjeđuje i istraživanja druge vrste. Zažapska antroponimija pokazuje neke osobitosti u odnosu na druge antroponomastički obrađene punktove na hrvatskom povijesnom prostoru, poglavito u fondu osobnih imena u kojem su se do danas usčuvala neka narodna (npr. Boja, Rade, Stoja, Stojan, Vujana, Vuk i Vukašin) i kršćanska imena (npr. Đuro, Lazar, Mihajlo, Mitar i Spasoje) koja su u hrvatskom antroponimijskom fondu veoma rijetko usčuvana. U hercegovačkom dijelu Zažablja usčuvana su i neka osobna imena u kojima se ogledaju i dijalektološke značajke mjesnih govora (npr. Četko, Nedeljka i Šćepo). U zažapskoj se antroponimiji ogledaju teške povijesne okolnosti u kojima je živjelo mjesno stanovništvo te njegove tjelesne i duševne osobine. U zažapskim se pak toponimima odražava reljefna te biljna i životinjska raznolikost toga kraja, na temelju toponimije doznajemo za postojanje poganskih i starokršćanskih svetišta te se upoznajemo s temeljnim gospodarskim djelatnostima kojima su se bavili Zažapci. Velik je broj toponima mjesnoug pučanstvu posve neproziran, što je posljedicom čestih migracija te prožimanja različitih jezičnih sustava (ilirskoga, avarskoga, dalmatskoga, albanskoga, vlaškoga, turskoga, talijanskoga, njemačkoga i dr.) koji su ostavili trag na obrađenom području.

Vidović, Domagoj: Iz neretvanske ojkonomije: imena službenih naselja po popisima 1857. – 2001. [About Neretvianian oikonymy: List of official settlements by censuses 1857-2001]. *Hrvatski neretvanski zbornik*, 3, Zagreb, 2011, 206–233.

U radu se iznose povijesne potvrde i tumači motivacija imena neretvanskih naselja koja se spominju u popisima od 1857. do 2001. godine.

Vidović, Domagoj: Pogled u toponimiju Makarskoga primorja [An overview of the toponymy of the Makarska Region]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 207–232.

U ovom se radu obrađuje oko 650 toponimskih različenica u Makarskom primorju. U prvom se dijelu rada iznosi kratak povijesni pregled razvoja naselja. U drugom se dijelu ukratko raščlanjuje postanje temeljnih ojkonomima na obrađenom području. Središnji dio rada zauzima značenjska obradba toponima. Završno je poglavlje posvećeno jezičnim slojevima koji su se odrazili u mjesnoj toponimiji, od najstarijega predrimskog, preko supstratnoga dalmatskoga i temeljnoga (i najzastupljenijega) hrvatskoga do adstratnoga mlađega romanskoga i turskoga sloja.

Vidović, Domagoj: Osvrt na neumsku toponimiju [About toponymy of Neum area]. *Nikola Buconjić – hrvatski književnik, etnograf, folklorist i historiograf* (ur. Šešelj, Stjepan). Neretvanska riznica umjetnina i inih vrijednosti / Matica hrvatska Neum / Hrvatska kulturna naklada / Hrvatsko slovo, Opuzen/Zagreb, 2011, 208–233.

U radu se na temelju terenskoga istraživanja i postojeće literature obrađuje neumaska toponimija. U uvodnom se dijelu iznose neke povijesne i demografske činjenice važne za razumijevanje jezičnih činjenica. Neumsko se područje, splotom nesretnih povijesnih okolnosti, našlo u određenim povijesnim okolnostima na razmeđu triju država. Sve su se navedene povijesne okolnosti odrazile i u mjesnoj toponimiji u kojoj nalazimo tragove predrimskoga (Kreputina, Neum) i dalmatskoga supstrata (Konštar, Mirina, Polača) te mletačkoga (Ponta, Školj), mađarskoga (Kiševo) i turskoga (Kulina, Meteriz, Surdup) adstrata. Zbog čestih i obilnih migracija danas su u Neumu neprozirni toponimi u kojima su ušćuvani stari hrvatski apelativi dubrava, grič i grot ili hidronimijska osnova *ljub. Na neumskom se području, točnije u okolici Brestice, nalazi i zanimljiv sakralni sklop koji bi mogao upućivati na negdašnje Perunovo svetište.

Vidović, Domagoj: Toponimija sela Zvirovići [Toponymy of the village Zvirovići]. *Župa Studenci u Hercegovini*, Crkva na kamenu, Mostar, 2011, 47–57.

U radu su proučeni toponimi mjesta Zvirovići. Analiza toponima potkrepljuje pretpostavku da funkcioniraju kao povijesni spomenici. Autor se posebno osvrće na različite jezične slojeve odražene u toponimiji (starohrvatski, romanski (dalmatski i mletački), turski, pa možda i ilirski), a motivacijska analiza prikazuje povijesna, kulturna, geografska i demografska obilježja proučavanoga prostora.

Vidović, Domagoj: Značenjska klasifikacija toponima [Semantic classification of toponyms]. *Župa Gradac, Humski zbornik*, 12, Gradac, 2009, 373–413.

U radu se raščlanjuju toponimi na području srednjovjekovne župe Žaba.

Vidović, Domagoj; Vukorep, Stanislav: Mjestopis i toponimija Dubrave [Topography and toponymy of Dubrava]. *Od Dubrave do Dubrovnika – prigodom 300. godišnjice rođenja Ruđera Boškovića; Humski zbornik 13* (ur. Puljić, Ivica). Muzej i galerija Neuma / Hrvatsko kulturno društvo Napredak, ogranak u Dubrovniku, Neum/Dubrovnik, 2011, 169–236.

U radu se, na temelju terenskoga i arhivskoga istraživanja, donosi opis naselja u Dubravi te se obrađuje više od 600 toponima u tom dijelu Popova. U prvom se dijelu rada iznosi osvrt na demografske prilike u Dubravi. Navedeno je područje bilo izloženo velikim migracijama stanovništva zbog kojih ondje danas živi dvadeset puta manje stanovnika nego koncem 15. st. U drugom se dijelu rada iznosi etnografsko-demografski opis sela, iznose se podatci o rodovima koji nastanjuju ili su nastanjivali Dubravu, bogato kulturno-povijesno naslijeđe (s novim podacima prikupljenim terenskim istraživanjem) toga kraja te se opisuju prirodni fenomeni. Treći se dio rada odnosi na mjesnu toponimiju u kojoj se ogleda reljefna, biljna i životinjska raznolikost Dubrave, gospodarska djelatnost puka te važnost mjesta na kojima se nalazi voda (osobito u brdskim predjelima).

Virč, Ines: *Toponimija gornjega Međimurja* [Toponymy of the Upper Međimurje]. Zagreb: Filozofski fakultet u Zagrebu, 372 str. [doktorska disertacija u rukopisu]

U radu se na temelju terenskoga i arhivskoga istraživanja obrađuje toponimija gornjega Međimurja. U uvodnom se dijelu rada iznosi teorijska podloga, metodološki postupci, ciljevi istraživanja i struktura rada. Zatim se donosi sažeti opis zemljopisnoga položaja gornjega Međimurja i kratak povijesni pregled. U dijalektološkom se dijelu rada, utemeljenom na građi prikupljenoj tijekom vlastitih terenskih istraživanja, ali i na temelju dostupne literature, obrađuju fonološke, morfološke i leksičke značajke mjesnih govora. Središnji je dio rada posvećen prikazu i razredbi prikupljene suvremene toponimijske građe, koja je, ovisno o vrsti imenovanoga objekta, podijeljena na: ojkonime (imena naselja), hidronime (imena voda), hilonime (imena šuma), zemljišna imena i oronime (imena uzvisina) te je svaka tema zasebnoga poglavlja. Kao model obradbe toponima unutar svakoga je poglavlja sustavno i cjelovito obrađena suvremena toponimija samo Općine Sveti Juraj na Bregu.

Витанова, Марияна: Топонимите във фразеологията на българския език [Toponyms in phraseology of Bulgarian language = Toponimi u frazeologiji bugarskoga jezika]. *Български език*, 59/2, Sofija, 2012, 25–30.

U radu se proučavaju koncepti grada i sela te toponima u frazeologiji bugarskoga jezika. Frazeološki fond odražava posebnosti u manifestaciji lingvističkoga mentaliteta s obzirom na vlastito i tuđe mjesto.

Winter, Marija (prir. Feletar, Dragutin): Crtice iz povijesti Leграда [Pictures from the history of Leград]. *Podravina – časopis za multidisciplinarna istraživanja*, 11/21, Koprivnica, 2012, 226–242.

Priređen je i donesen rukopis prof. Winter koji sadržava nekoliko crtica iz povijesti i geografije legradskoga kraja. Temeljen je na podacima iz spomenica legradske župe i škole, a pisan prilagođen organskomu idiomu. Rad je zanimljiv i iz onomastičke perspektive jer sadržava mnoge onomastičke podatke – građu (ojkonime, hidronime, hilonime, zemljišna imena te fitonime i zoonime), ali i interpretaciju građe (pokušaj etimološke obrade te neke narodne predaje).

Zakarija, Margita; Lasić, Josip: Vincenzo Formaleoni i dalmatinska toponimija u 18. stoljeću [Vincenzo Formaleoni and toponymy of Dalmatia in the 18th century]. *Peti hrvatski slavistički kongres*, 1, Rijeka, 2012, 365–374.

Požarevačkim mirom 1718. godine grad Imotski i sjeverozapadni dio Imotskog polja ulaze u sastav Mletačke Republike, a jugoistočni dio polja ostaje dijelom Bosanskog ejaleta i na taj je način umjetnom uspostavom granice područje Imotske krajine podijeljeno na mletačko (46 km²) s jedne i tursko (49 km²) s druge strane polja. Rad talijanskoga kulturnog djelatnika Antonija Vincenza Formaleonija (1742. – 1797.) kao i kapitalno djelo Alberta Fortisa *Put po Dalmaciji* (1774.) iznimno su važna povijesna i jezična građa za sagledavanje prostora i vremena južnoga dijela Dalmacije kroz turbulentno 18. stoljeće. Putopisac, poligraf i tiskar Formaleoni izdao je u Veneciji 1786. godine djelo *Topografia veneta, ovvero descrizione dello stato veneto* u kojem je prvi put dao sustavan popis naselja iz sastava mletačke provincije Dalmacije. To iznimno važno djelo za hrvatsku onomastičku znanost podijelio je po dalmatinskim regijama (Dalmazia veneta), a Imotska je krajina kroz toponime opisana u poglavlju *Territorio D’Imoski* s abecednim popisom svih naselja iz toga doba. Kako je znameniti Fortisov *Put po Dalmaciji* izdan dvanaest godina prije, Formaleonijeva i Fortisova slika dalmatinskoga prostora u mnogim se dijelovima prepleću. Formaleonijev je doprinos razvoju hrvatske imenoslovne znanosti nedvojbeno značajniji upravo zbog djela *Dizionario delle Citta, Castelli, Villaggi, Valli, Laghi e Monti sogetti al Regimento D’Imoski*, koje je glavna okosnica rada.

OSTALA IMENA / OTHER NAMES

Breneselović, Luka; Ligorio, Orsat: Porijeklo ornitonima *trogir* [Происхождение орнитонима *трогир* (*Emberiza Melanocephala*) = Origin of the ornitonym *trogir*]. *Croatica et Slavica Iadertina*, VIII/2, Zadar, 2012, 363–367.

Naziv je trogir – kako na Korčuli u Dalmaciji nazivaju pticu *Emberiza melanocephala* (crnoglava strnadica) – u etimološkoj vezi s imenom grada Trogira, s obzirom na to da je ta ptičica nalik tradicionalno odjevenim Trogirkama.

Čilaš Šimpraga, Ankica: Etnici i ktetici – standardni jezik i stanje na terenu [Demonyms and place-name adjectives – standard language and field researches]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 15–23.

Autorica ističe kako u hrvatskom jezikoslovlju nedostaje rječnik etnika i ktetika, kako hrvatskih tako i stranih, tj. ne postoji preskriptivni priručnik koji bi nas oslobodio dvojba pri izboru različitih likova etnika i ktetika. Također, autorica ističe da prije nego što se takav rječnik napiše treba uskladiti načelna stajališta o standardizaciji tih leksema, koja su se od početka pisanja Akademijina *Rječnika hrvatskoga ili srpskoga jezika* do danas mijenjala u smjeru od poštovavljanja nešto-kavskih imena i odnosnih pridjeva do stajališta da se treba dati prednost liku koji se upotrebljava u naselju na koje se etnik i ktetik odnose.

Čilaš Šimpraga, Ankica: Etnici i ktetici u Drniškoj krajini [Names of inhabitants and place-name adjectives in Drniška krajina]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 17–36.

Opisuje se i analizira tvorba etnika i ktetika u Drniškoj krajini, novoštokavskom području u sjevernoj Dalmaciji. Raščlamba se temelji na podatcima prikupljenima vlastitim terenskim istraživanjima.

Đurović, Sanja: Nazivi za životinje u srpskom jeziku s obzirom na njihov rod [Names for animals in Serbian, according to their gender]. *Naš jezik*, 35/1–4, Beograd, 2004, 54–65.

U radu se analiziraju načini iskazivanja roda u imenicama koje označavaju nazive za životinje. Građi se pristupa s leksikološkoga i gramatičkoga stajališta.

Đurović, Sanja; Petković, Jelena: O jednom tipu ergonima u srpskom jeziku [A tipe of ergonyms in Serbian]. *Naš jezik*, 43/1–2, Beograd, 2012, 3–14.

U radu je s lingvističkoga stajališta analiziran jedan tip ergonima (imena tvrtki, poduzeća, udruženja i drugih privrednih subjekata) u srpskom jeziku. Analiza je provedena na reprezentativnom korpusu, koji čini oko 3000 imena tvrtki u Beogradu koja u svojem sastavu imaju prefiksoid. Imena su analizirana s ciljem da se utvrde njihove strukturne (tvorbene i sintaktičke) i leksičko-semantičke odlike, ali i prisutnost slavenskih i neslavenskih elemenata u njima. Posebna važnost daje se ispitivanju socijalnih i ekonomskih čimbenika koji utječu na izbor imena tvrtke. Istraživanje podrijetla imena tvrtki pokazalo je da u građi prevladavaju neslavenske ili hibridne slavensko-neslavenske tvorenice (najčešće kombinacije predstavljaju slavenski i anglosaksonski leksemi). Semantika imena upućuje na djelatnost, geografsku lokaciju, reklamnu poruku ili originalno ime koje privlači pozornost.

Filipi, Goran: Ornitonimi posuđeni iz čakavskih govora u istromletačkom iz Istromletačkog lingvističkog atlasa (ImLA) [Ornitonimi d'origine ciacava nelle parlate istrovenete comprese nell'Atlante Linguistico Istroveneto (ImLA)]. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 18, Zagreb, 2012, 149–162.

U članku se raspravlja o hrvatskim ornitonimima u istromletačkim idiomima u

mjestima uvrštenima u *Istromletački lingvistički atlas* (ImLA), autora G. Filipija i B. Buršić Giudici, koji je objavljen 2012. godine: Momjan, Buje, Brtonigla, Rijeka, Novigrad, Motovun, Brkač, Tar, Višnjan, Poreč, Funtana, Vrsar, Kanfanar, Labin i Mali Lošinj.

Jelić, Marijan: Sufiksi za građenje ktetika od ojkonima u Vojvodini [Suffix in the ktetics of Vojvodina]. *Naš jezik*, 37/1–4, Beograd, 2006, 53–64.

U ovom radu analizirani su sufiksi za tvorbu ktetika koji se odnose na vojvođanske ojkonime. Utvrđeno je da se samo nekoliko sufikasa upotrebljava u toj funkciji: -ski, -ački, -(j)anski (centralni). Uz te, postoji i desetak drugih koji se vrlo rijetko upotrebljavaju (periferni). Predstavljena je distribucija proučenih sufikasa i upućuje se na čimbenike koji utječu na upotrebu odgovarajućega sufikasa.

Jurišić, Karlo: Stanovnici Neretve jesu Neretvani [Inhabitants of Neretva are Neretvans]. *Hrvatski neretvanski zbornik*, 2, Zagreb, 2011, 127–130.

Autor problematizira etnik Neretljani te prednost daje liku Neretvani, potkrepljujući svoju tezu potvrdama iz mjesnih govora, književnosti i čestoćom u uporabi.

Kołodziej, Agnieszka: Vývoj polské, české a slovenské zoonomastiky [The development of the Polish, Czech and Slovak zoonomastics]. *Acta Onomastica*, 1, Praha, 2012, 169–186.

U radu se daje pregled proučavanja zoonima u zapadnoslavenskim jezicima. Autorica razlikuje četiri glavna područja proučavanja zoonima: zoonime u ruralnim područjima, književnosti, zološkim vrtovima i gradovima.

Lasić, Josip; Burić, Helena: Krematonimi kao kulturološki resurs inojezičnoga hrvatskog [Chrematonyms as a cultural resource in Croatian as a foreign language]. *Četvrti međunarodni znanstveni skup Hrvatski kao drugi i strani jezik*, IV. HIDIS, Zagreb, 2012, 11–12.

U radu se teorijski opisuje onomastički termin *krematonimija*. Autori krematonime definiraju kao onimijske jedinice koje označavaju različite predmete u ljudskoj materijalnoj i nematerijalnoj kulturi, a koji su tijekom stoljeća nastajali najčešće iz praktičnih i vrlo rijetko iz estetskih razloga. Drugi je dio rada posvećen analizi značajki krematonima, problemima u prevođenju krematonima na materinski jezik te njihovu primjenjivost u procesu poučavanja i usvajanja stranoga jezika, s obzirom na to da su dobar kulturološki resurs.

Лигорио, Орсат: С.-х. *рóда*, лат. *ardea* [S.-Cr. *róda*, lat. *ardea* = Srp.-hrv. *róda*, lat. *ardea*]. *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 55/2, Novi Sad, 2012, 21–28.

Imenica *róda* obično se povezuje s grč. *ἔρωδιός* i lat. *ardea*. Autor smatra da nakon otkrića Winterova zakona tu vezu treba preispitati. Umjesto nje predlaže tumačenje da je *róda* posuđenica iz lat. (*ardea*) ili kojega sličnog romanskog oblika. U ovom se članku taj prijedlog ispituje.

Luketin Alfrević, Antonia; Rogošić, Andrea: Aloglotski elementi u krematonimiji šireg splitskog područja [Alloglottic elements in the chrematonymy of the wider Split area]. *Aktualna istraživanja u primijenjenoj lingvistici; Zbornik radova s 25. međunarodnog skupa HDPL-a*, Osijek, 2011, 157–170.

U radu se analiziraju aloglotski elementi u krematonimima na širem splitskom području. Krematonimi su podijeljeni u nekoliko temeljnih kategorija te se analiziraju na svim jezičnim razinama, (fonološkoj, morfološkoj, sintaktičkoj i semantičkoj). Utvrđeno je kako je učestalost krematonima talijanskoga podrijetla na obrađenom području značajna. Po brojnosti slijedi skupina krematonima s elementima engleskoga jezika, dok neznatan dio korpusa čine imena s elementima francuskoga, španjolskoga i njemačkoga jezika.

Marasović-Alujević, Marina: Uloga hagionima u onomastičkim istraživanjima srednjovjekovnog Splita [Saints' names in onomastics of the medieval Split]. *Hagiologija: Kultovi u kontekstu*, Zagreb, 2008, 181–188.

Proučavanjem antroponimije u srednjovjekovnom Splitu i okolici autorica zaključuje da se u onimiji grada može opaziti velik udio hagionima. Imena svetaca prate se po: a) naslovnici srednjovjekovnih crkava na području grada Splita, njegova prirodnog poluotoka i okolice, b) toponimima hagionimskog podrijetla (sanktoremima) na tom prostoru, c) hagiofornim imenima građana Splita i okolice za koji je izrađen katalog za razdoblje od početka 15. stoljeća. Za hagiografska istraživanja ta građa može koristiti u proučavanju kulturnih utjecaja. Neusporedivo najveći broj crkava posvećenih svetoj Mariji dokazuje predominantnu ulogu Bogorodice i njezina kulta u srednjem vijeku. Kult Spasitelja, inače karakterističan za Europu karolinškoga doba, manje je prisutan u srednjovjekovnom Splitu. Brojem crkava ističe se nekoliko naslovnika: Sv. Juraj, Sv. Mihovil, Sv. Nikola. U proučavanju pojave naslovnika razlučuju se tri sloja: a) kontinuitet kulta starokršćanskih titulara (Sv. Petar, Sv. Andrija, Sv. Ivan, Sv. Stjepan); b) ranosrednjovjekovni sloj u kojem se može raščlaniti utjecaj onodobnoga kršćanskog Istoka (Sv. Juraj, Sv. Teodor, Sv. Bazilije, Sv. Luka) i Zapada (Sv. Benedikt, Sv. Izidor, Sv. Marta, Sv. Martin itd.); c) kult svetaca visokoga i kasnoga srednjeg vijeka (Sv. Franjo, Sv. Antun). Onomastička istraživanja pokazala su u kojoj se mjeri navedeno štovanje odrazilo na pojavu lokalnih imena i prezimena. Najbrojniji splitski srednjovjekovni antroponim je Petar, a zatim slijede Nikola i Ivan. Vrlo je često ime i Dujam, što pokazuje utjecaj kulta lokalnoga zaštitnika. I u pojavi splitskih srednjovjekovnih prezimena visoka je zastupljenost hagionima. Njima pripada najveći broj filijacija koje se može smatrati prvim stupnjem u formiranju prezimena. Pojavivši se u visokom i kasnom srednjem vijeku, prva su prezimena vrlo često motivirana imenima kršćanskih svetaca.

Rogošić, Andrea; Luketin Alfrević, Antonia: Elementi di origine italiana nei crematonimi della città di Spalato [Elements of the Italian origin in the chrematonymy of the city of Split = Sastavnice talijanskoga podrijetla u splitskoj krematonimiji]. *Adriatico/Jadran; Rivista di cultura tra le due sponde*.

Atti del V Congresso Internazionale della Cultura Adriatica, Pescara, 2010, 322–331.

U radu autorice analiziraju jezične sastavnice talijanskoga podrijetla u krematonimima splitskoga područja. Korpus sadržava imena koja se odnose na četiri osnovne kategorije: odgojno-obrazovne ustanove, ugostiteljske objekte, umjetničko-kulturne aktivnosti te trgovine. Čestoću talijanizama u spomenutim imenima autorice predstavljaju kao sociolingvistički fenomen te analiziraju njihovu strukturu i motivaciju.

Варникова, Евгения Николаевна: Зоонимы: место в ономастическом пространстве [Zoonyms: a place within the onomastic space = Zoonimi: mjesto u onomastičkom prostoru]. *Вопросы ономастики*, 10, Екатеринбург, 2011, 51–62.

U članku se analiziraju značajke ruskih zoonima i antroponima na leksičko-semantičkoj, strukturno-gramatičkoj i funkcionalnoj razini te njihove razlike. Usporedba navedenih dviju kategorija omogućuje bolje razumijevanje funkcioniranja zoonima te određuje njihovu poziciju u onomastici.

LITERARNA ONOMASTIKA / LITERARY ONOMASTICS

Bagirova Petrovna, Elena: Stanovljenje antroponimikona Romana M. A. Bulgakova 'Master i margarita' [Becoming of *antroponimikon* of Bulgakovs novel „The Master and Margarita“ = Postanak antroponimikona Romana M. A. Bulgakova 'Master i margarita']. *Zbornik Matice srpske za slavistiku*, 79/2, Beograd, 155–160.

Bošnjak Botica, Tomislava: Prosjaci i sinovi – ilustracija tvorbe i obilježja antroponima u Imotskoj krajini [Prosjaci i sinovi – An illustration of the formation and markings of anthroponyms in Imotska krajina]. *Folia onomastica Croatica*, 21, Zagreb, 2012, 1–16.

U radu se iznose osnovna tvorbeni i značenjska obilježja antroponima u Raosovu romanu *Prosjaci i sinovi*. Postojeći se korpus nastoji prikazati u sklopu općega modela nastajanja, transformacije i napokon identitetske oznake (poglavito za nadimke) u antroponimijskom sustavu Imotske krajine.

Rezo, Vladimira: Zagrebački toponimi i urbani prostorni pokazatelji u opusu Petra Šegedina [The toponyms of Zagreb and the urban spatial indicators in the literary opus of Petar Šegedin]. *Dani Petra Šegedina / Zagreb u djelima Petra Šegedina*, Zagreb/Korčula, 2012, 41–50.

Oslanjajući se na Foucaultove, Lefebvreove, Certeauove, Berthesove i Messeyeve teorije, autorica istražuje zagrebačke toponime i općenito označitelje urbano u Šegedinovu opusu s ciljem tumačenja njihova značenja. Autorica zaključuje da su proučavani tekstovi obilježeni insuficijencijom znakovlja, prvenstveno ono-

ga topografskog. Kao centralna točka percepcije predstavljeno je središte Zagreba, a sve izvan tih granica urbanoga amorfnog je i bezimena periferija. Šegedin se orijentira s obzirom na dvije najvažnije referentne točke Zagreba svojega vremena: glavni gradski trg i željeznički kolodvor, pridružujući im, kao urbane značajke, park i tramvaj.

GRANIČNA ONOMASTIČKA PODRUČJA I SRODNE DISCIPLINE
RELATED DISCIPLINES

Bajuk, Lidija; Jembrih, Zvezdana: U potrazi za izgubljenim [Searching For The Lost]. *Hrvatsko zagorje: časopis za kulturu*, XVII, 1–4, Donja Stubica, 150–164.

Rad sadržava zapise kazivanja na gregurovačkom govoru kajkavskoga narječja o pojedinim toponimima, o mitskim bićima i praznovjerju te o godišnjoj obredno-običajnoj praksi kroz godinu i u prijelaznim životnim etapama seljaka Hrvatskoga zagorja.

Batič, Franc; Košmrlj-Levačić, Borislava: *Botanični terminološki slovar* [Dictionary of botanical terminology = Botanički terminološki rječnik]. Založba ZRC / Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, Ljubljana, 2011, 652 str.

Botanični terminološki slovar osmišljen je kao terminološki rječnik u kojem su botanički termini objašnjeni definicijama, a navedene su i engleske, njemačke i latinske (tj. latinizirane) istovrijednice. Rječnik proizlazi iz tradicionalnoga shvaćanja botanike te stoga uz botaniku u užem smislu obuhvaća i mikologiju, algologiju i lihenologiju.

Rec: Nina Ditmajer: *Jezikoslovni zapiski*, 18/2, Ljubljana, 2012, 191–194.

Belaj, Juraj; Sirovica, Filomena: Arheološka istraživanja na lokalitetu Stari grad u Ivancu godine 2011. [Archaeological excavations at the Stari Grad site, Ivanec, 2011]. *Annales Instituti Archeologici*, 8, Zagreb, 2012, 90–94.

Autori donose nove podatke s arheoloških istraživanja na lokalitetu Stari Grad u Ivancu. Riječ je o ostacima iz srednjega i ranoga novog vijeka.

Belaj, Juraj; Sirovica, Filomena: Arheološka istraživanja crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije u Gori od 2008. do 2011. godine. [Archaeological excavations of the church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in Gora during the period from 2008 until 2011]. *Annales Instituti Archeologici*, 8, Zagreb, 2012, 58–62.

Zaposlenici Instituta za arheologiju tri su godine istraživali lokalitet na kojem se nalazila crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Gori nedaleko od Petrinje. Autori donose svoja istraživačka zapažanja. Donose i ubikaciju nekih dosad nepoznatih toponima.

Belaj, Vitomir; Belaj, Juraj: Crkvina i svete trokutne strukture. Iščitanje mitskoga konteksta *Petih crkav na Kosovi* [Crkvina and sacred triangular structures interpretation of the mythical context of Five Churches in Kosovo]. *Ethnologica Dalmatica*, 19, Split, 2012, 153–170.

Autor se ponovno vraća temi mitskih trokuta u staroslavenskom pretkršćanskom toponimijskom sloju. Ovo je puta na taj način valorizirana Crkvina, prostor na Kosovu polju na kojemu se nalaze ostatci pet starohrvatskih crkava. U tom kontekstu naznačen je kontinuitet štovanja kulta Bogorodice u Biskupiji.

Božanić, Joško: *Lingua halieutica – Ribarski jezik Komiže* [Lingua halieutica – Komižan fishermen's language]. Split: Književni krug, 2011, 311 str.

Znanstvena monografija nastala je na temelju zapisa usmene predaje komičkih ribara nastalih od 1975. do 1993. godine. Autor interpretira te zapise na nekoliko razina: stilističkoj, leksičkoj, naratološkoj, etnografskoj i antropološkoj. Ovom je analizom otkriven fenomen ribarskoga jezika pučinskih ribara Komiže koji je nastajao stoljećima na temelju nasljeđa halijeutičke terminologije dalmatskoga jezika, venecijanskoga utjecaja, te mediteranskoga lingua franca idioma. Monografija obuhvaća kazivanje autentičnih svjedoka i sudionika o životu pučinskih ribara. U glosarima je prezentiran iznimno bogat leksik koji obuhvaća oko 2000 jedinica. U monografiju je uključena toponimija i antroponimija te poglavlje o pučkoj meteorologiji s iscrpnim glosarom. Monografija završava poglavljem u kojem autor donosi deset nizova pitanja koja tangiraju problematiku položaja hrvatskoga maritimnog leksika u hrvatskoj leksikografiji i leksikologiji hrvatskoga standardnog jezika. Knjiga je ilustrirana starim fotografijama s ribarskim motivima te grafikama slikara Mirka Kujačića iz njegove mape Ribari.

Fuerst-Bjeliš, Borna: Slike i mijene regionalnoga identiteta: geografska imena na kartama ranoga novoga vijeka (odabrani primjeri) [Images and change of regional identity: place-names on early modern maps (selected examples)]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 67–72.

Geografska imena na karti, kao dio njezina sadržaja, jednako su toliko vezana uz nevidljivi društveni svijet i ideologiju, kao i uz pojave koje se mogu vidjeti i mjeriti u prostoru. Na temelju analize geografskih imena na kartama ranoga novoga vijeka moguće je pratiti kako su specifične društvene okolnosti izravno utjecale na percepciju i oblikovanje pojedinih regionalnih identiteta. Njihovi tvorbeni elementi bremeniti su različitim značenjima odgovarajućima trenutku vremena te različitim odnosima između pojedinih slika prostora: razlikovanje socijalnih grupacija, vjeroispovijesti, te razumijevanje nestalnosti granica s jedne strane i kontinuiteta teritorijalnosti s druge strane. Analiza se temelji na kartografskom fondu zbirke Hrvatskoga državnog arhiva, Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Hrvatskoga povijesnog muzeja te brojnih objavljenih faksimila.

Holzer, Georg: *Glasovni razvoj hrvatskoga jezika* [Historical grammar of Croatian]. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 2011, 193 str.

Knjiga je podijeljena na sljedeća veća poglavlja: *Uvod, Povijest glasovnih mijena od latinskoga do romanskoga, Zamjene romanskih glasova slavenskima, Povijest glasovnih mijena od praslavenskoga do hrvatskoga, Glosar*. S obzirom na to da su u njoj protumačene i glasovne mijene pri nastanku mnogih onima (najčešće topovima), ali i apelativa kojima su imena motivirana, knjiga je posebno vrijedna onomastičarima i etimolozima.

Ivšić, Dubravka; Bergovec, Marina: Veliki etimološki rječnik hrvatskoga jezika i računalna struktura njegove natuknice [Comprehensive etymological dictionary of Croatian language and digital structure of its entry]. *Filologija*, 58, Zagreb, 2012, 191–209.

U sklopu projekta Onomastička i etimologijska istraživanja hrvatskoga jezika Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje izrađuje se veliki etimološki rječnik hrvatskoga jezika. Rječnik će se oslanjati na opširnu Skokovu građu, a bit će obogaćen novijim etimološkim, onomastičkim i dijalektološkim znanjima. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje nastoji uskladiti svoju leksikografsku djelatnost sa standardima za digitalizaciju leksičke građe. Veliki etimološki rječnik trebao bi također biti izrađen prema istim standardima. Postojeći modeli računalnoga kodiranja leksičke građe uglavnom predlažu strukturu natuknice općih rječnika, a za specijalne rječnike (kao što je etimološki) potrebno ih je nadograđivati. Problemi pri izradbi računalne strukture natuknice uglavnom proizlaze iz činjenice da svaka riječ ima svoju povijest čime je i njezina etimološka natuknica jedinstvena. Model strukture prikazat će se na odabranim primjerima iz novoga etimološkog rječnika. Model računalne strukture nije konačan, već se daje znanstvenoj zajednici na razmatranje, ocjenu i nadopunu.

Jakir, Željka; Hećimović, Željko: Prikazivanje geografskih imena u Google Earthu [Displaying geographic names in Google Earth]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 39–44.

U radu je predočeno prikazivanje geografskih imena u Google Earth aplikaciji. Kako bi se imena mogla prikazati u Google Earthu, moraju biti prethodno obrađena i definirana u Keyhole Markup Language (KML) formatu Open Geospatial Consortiuma (OGC). Za kodiranje znakova korišten je Unicode Transformation Format (UTF), a pridruživanje atributa imenima izvršeno je programom Feature Manipulation Engine. Geografska imena razvrstana su po slojevima, a kartografska je vizualizacija definirana za pojedini sloj. Atributi geografskih imena prikazani su kroz Google Earth description baloon.

Joskić, Ines: *Semantika frazeologizmv z antroponimnym komponentom v ukrajins'kij ta horvats'kij frazeologiji* [Semantics of phraseological units with antroponims in Ukrainian and Croatian phraseology = Semantika frazema s antroponimijskom sastavnicom u ukrajinskoj i hrvatskoj frazeologiji]. Filozofski fakultet u Zagrebu, Zagreb, 99 str. [diplomski rad u rukopisu]

U radu su istraženi frazemi ukrajinskoga i hrvatskoga jezika s antroponimijskom sastavnicom.

Katičić, Radoslav: Gospa međugorska i mokra Mokoš [Unsere liebe Frau von Međugorje und die nasse Mokoš]. *Ethnologica Dalmatica*, 19, Split, 2012, 9–19.

Autor je povezoao štovanje Djevice Marije s pretkršćanskim religijskim slojem i kultom božice Mokoš. Nakon kratkoga povijesnog uvoda o početcima štovanja Gospe u Međugorju, autor daje prikaz tradicije obraćanja Majci (pomoćnici, tješiteljici, zagovornici) od pretkršćanskih vremena do suvremenoga doba. Pritom autor ističe osobitu privrženost hrvatskoga narodnog etnosa takvim oblicima religijskoga kulta. Pokazatelje takve religioznosti autor nalazi i u jeziku, posebice u praslavenskom sloju. Tomu u prilog govore i brojni toponimi (ojkonimi, oronimi, hidronimi...) razasuti po područjima naseljenima Hrvatima, posebice u Dalmaciji (Mokošica u Rijeci dubrovačkoj, Mokoš u Prekmurju, Mukušina u Popovu polju, Mukoša u Mostaru, Mukoš u Ramskoj kotlini, Mokoš kod Zagreba, Mošćica iznad Duća u Poljicima, Mogoš na Banovini, Makeš u Koruškoj). Referente čije je imenovanje motivirala Mokoš etimolozi povezuju s mokrim, blatnim i močvarnim mjestima. Autor na koncu ipak ne donosi neposredne dokaze o vezi s Međugorskom Gospom.

Lazarević, Ivana: Granice dubrovačkih seksterija [The boundaries of Dubrovnik's *Sexteria*]. *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, 50, Dubrovnik, 2012, 63–74.

Autorica analizira srednjovjekovne dubrovačke seksterije, teritorijalne ili administrativne jedinice koje dijele grad (poput *contrada* u Veroni, kvarterija u Firenci, seksterija u Veneciji, porti u Perugi...) Autorica u uvodu naznačuje da u srednjovjekovnome Dubrovniku, za razliku od nekih talijanskih gradova, nije zaživjela podjela na seksterije. Ipak, dubrovački se seksteriji, ne i njihova imena, spominju od XIV. stoljeća. Imena seksterija (Kaštel ili Kaštio, Sv. Petra, Pustijerna) pojavljuju se u kasnijim vrelima. Nakon što 1667. godine izlaze iz uporabe, ponovno se pojavljuju u XIX. stoljeću.

Leideck, Markus: Urbari gospoštija Paz, Belaj i Kožljak [Manorial lists of Paz, Belaj and Kožljak]. *Vjesnik istarskog arhiva*, 19, Pazin, 2012, 127–168.

Autor donosi analizu urbara i zbirki urbarijalnih davanja Pazinske grofovije 1578. godine.

Ljubljanović, Srećko: Kajkavski jezični talog u srednjovjekovnoj Hrvatskoj [Kajkavian linguistic sediments in medieval Croatia]. *KAJ – časopis za književnost, umjetnost, kulturu*, 45/6, Zagreb, 2012, 81–87.

Analizirajući jezične podatke (najčešće toponime) autor tvrdi da su se tijekom naseljavanja današnjega hrvatskog teritorija (tijekom prodora na jug) Hrvatima (čakavcima) pridružili kajkavci Slavonci. Tu tvrdnju potkrepljuje primjerima imena i apelativa u kojima interpretira kajkavski utjecaj te ih lokalizira na terenu od Raba do Cetine.

Marohnić, Jelena: Stanovnici polisa srednjega Jadrana od 4. do 1. st. pr. Kr. [Inhabitants of the middle Adriatic poleis from the 4th to the 1st c. BC]. Filozofski fakultet u Zagrebu, Zagreb, 346 str. [doktorska disertacija u rukopisu]

Ovaj je rad prozopografska i onomastička studija stanovnika grčkih gradova hrvatske obale Jadrana zabilježenih na natpisima od 4. do 1. st. pr. Kr. Na 77 kame-nih i metalnih natpisa zapisane su 692 osobe. Provedena je epigrafska revizija jav-nih i privatnih natpisa. Pokazano je da dužnost arhonta i institucija vijeća nisu po-tvrđene ni u Faru ni u Isi. Podatci o osobama organizirani su u prozopografsku bazu, koja je potom opisana i analizirana. Osobita je pažnja posvećena analizi duž-nosništava. Isejska magistratura eponimnoga hijeromnamona zasad nije potvrđe-na u Sirakuzi, Korintu, Korkiri, Apoloniji i Epidamnu, no zabilježena je na sjeveru Arkadije, na objema obalama Propontide, i na sjeveru i zapadu Sicilije. Istaknu-to je da su najranije potvrde te dužnosti iz 3. st. pr. Kr. Onomastička analiza pro-vedena je prema geografskoj rasprostranjenosti imena na temelju novoga kompa-rativnog materijala iz čitavoga grčkog svijeta. Uspoređeni su antroponimijski kor-pusi povijesno relevantnih polisa, s naglaskom na analizi lokalnih imena. Rezul-tati potvrđuju onomastičke veze sa Sirakuzom, Apolonijom, Epidamnem, južnom Italijom i domaćim stanovništvom. Moguće su i veze s Rodom i Kosom. Udio oso-ba negričkih imena vrlo je malen (oko 4 %). Izrađen je katalog natpisa i popis ime-na po učestalosti.

Mirošević, Lena: Gradska toponimija kao nositelj kolektivnih identiteta [Urban toponymy as a holder of collective identities]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 83–92.

U radu se na primjeru grada Zadra pokušava iščitati izraženost nacionalnoga, re-gionalnog i lokalnog identiteta u uličnoj nomenklaturi. Kvantitativno-statistič-kom metodom analiziraju se zadarski hodonimi iz socijalističkoga razdoblja (sta-nje 1981.) i razdoblja nakon stjecanja hrvatske neovisnosti (stanje 2009. g.).

Mlinarić, Dubravka; Faričić, Josip; Mirošević, Lena: Historijsko-geografski kontekst nastanka Lučićeve karte *Illyricum hodiernum* [The historic-geo-graphic context pertaining to the origin of Lučić's map *Illyricum Hodiernum*]. *Geoadria*, 17/2, Zadar, 2012, 145–176.

Hrvatske povijesne regije prvi su put ucrtane, u integralnom obliku, u XVII. sto-ljeću na zemljovidu čija je rukopisna inačica zapisana za potrebe Papinskoga za-voda svetoga Jerolima u Rimu. Zemljovid je zatim otisnut, uz određene izmjene, u historiografskom djelu Ivana Lučića *De Regno Dalmatiae et Croatiae* te u Blaeu-ovu atlasu *Atlas Maior sive Geographia Blaviana* pod imenom *Illyricum hodiernum*. Lučić je ponajprije uz pomoć toga zemljovida želio jasno pokazati prostor Ili-rika, odnosno Hrvatske. Prema mišljenju autora, Lučić je iskoristio kartografske mogućnosti kodiranja geografske stvarnosti pri predočavanju prostornih odnosa u historijsko-geografskom kontekstu.

Orbanić, Elvis: Prostori migracijskih kretanja: župa Pazin u 17. stoljeću [Areas of migratory movements: Parish of Pazin in the 17th century]. *Croatica Christiana Periodica*, 70, Zagreb, 2012, 41–63.

Na temelju sačuvanih matičnih knjiga župe Pazin koje se čuvaju u Državnom arhivu u Pazinu autor je opisao glavne smjerova migracijskih kretanja na području središnje Istre.

Pavić, Milorad: Tragovi starih svjedočanstava o hrvatskom Jadranu [Ancient testimonies of the Croatian Adriatic]. *Hrvatska revija*, XII/3, Zagreb, 2012, 26–34.

Autor predstavlja portulane (priručnike isključivo plovidbenoga karaktera koji su opisom plovidbenih ruta, međusobnih udaljenosti pojedinih luka i otoka te opisom niza ostalih elemenata neophodnih za uspješnu navigaciju doprinijeli stvaranju jasnije geografske slike o dotičnom akvatoriju. U širem smislu, portulani označavaju i posebne nautičke karte primjenjivane u navigaciji svjetskim morima od 14. do kraja 17. stoljeća) u srednjem i ranom novom vijeku kao neznatan djelić bogatoga pomorskog, ali i duhovnoga te materijalnoga nasljeđa čiji je Hrvatska subaštinik.

Pavleš, Ranko: Vlastelinstvo Bednja i posjed Kapela u srednjem vijeku [Bednja estate and Kapela Manor in Medieval times]. *Podravina – časopis za multidisciplinarna istraživanja*, 11/21, Koprivnica, 2012, 5–16.

Autor se bavi razvojem posjeda Bela (najstarija potvrda *Bugne*) u srednjem i ranom novom vijeku. Opisane su granice i topografija vlastelinstva, a autor je pokušao dati i širu sliku povijesnih, društvenih i gospodarskih okolnosti na spomenutom području. Izdvojeni su i neki hidronimi (Bogne, Budne, Chernech, Scegune,...) i toponimi koji danas više nisu poznati (*Zarpeti, Halyna*).

Pernić, Ana: Zmajeva brazda [Crease of a dragon]. *Buzetski zbornik*, 38, Buzet, 2011, 333–334.

U donesenoj predaji spominju se neki toponimi buzetskoga područja; može biti zanimljiva pri motivacijskoj analizi kao pučka etimologija.

Petrić, Hrvoje: Dolenci i Bezjaci. Prilog poznavanju hrvatsko – slovenskih migracija u ranome novom vijeku [Dolenci and Bezjaci, contribution to the knowledge of the Croatian-Slovene migration in the Early Modern Age]. *Podravina – časopis za multidisciplinarna istraživanja*, 11/21, Koprivnica, 2012, 66–71.

Autor se bavi antroponimima etnonimskoga postanja, Bezjacima i Dolencima.

Petrić, Hrvoje: Popisi vojske u Bjelovaru (1630. – 1678.) [Soldier List in Bjelovar (1630–1678)]. *Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru*, 5, Bjelovar, 2012, 1–19.

Autor donosi transkripciju pet popisa koji sadržavaju podatke o vojnicima bjelovarske utvrde. Ta su vrela sačuvana u Štajerskom zemaljskom arhivu. Popisi, a riječ je o serijalnim povijesnim vrelima, sastoje se od sljedećega niza podata-

ka: godina, mjesto (služenja vojske), osobno ime, prezime, rod vojske, čin te plaća. Riječ je o bogatu vrelu antroponimijskih povijesnih potvrda iz sredine i druge polovice XVII. stoljeća.

Rogošić, Andrea; Luketin Alfirević, Antonia: O imenima jedrenjaka u Dalmaciji u 19. stoljeću [Sailing ship names in the 19th century Dalmatia]. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu*, IV, Split, 2011, 95–109.

U članku se, na temelju arhivske građe prikupljene u okviru istraživanja, analiziraju imena jedrenjaka sagrađenih u Dalmaciji tijekom 19. stoljeća kao i imena jedrenjaka izgrađenih drugdje, ali čiji su vlasnici bili iz Dalmacije. Uz imena jedrenjaka, u kojima se zrcali jezična i sociokulturna stvarnost vremena i sredine u kojoj su nastala, navode se i nazivi za tipove jedrenjaka. Imena se potom analiziraju na fonološkoj i morfosintaktičkoj razini te se u sklopu etiološke analize ona dijele u nekoliko kategorija s obzirom na motivaciju prilikom procesa imenovanja. Utvrđeno je da su najčešća imena antroponimskoga i hagionimskoga podrijetla, uz velik broj auguralnih i profilaktičnih imena s obzirom na to da je uloga imena, uz ostalo, bila zaštititi jedrenjak odnosno odagnati zlu kob. Među svetačkim imenima i ostalim imenima vezanima uz religiozne motive prevladavaju ona posvećena Bogorodici čiji je kult na ovim prostorima prisutan još od srednjega vijeka.

Siwiec, Adam: Fachtermini in der onomastischen Theorie und ihre Rolle bei der Klassifikation und Analyse der Namen von Handelsobjekten [Terminology in onomastic theory and its role in the classification and analysis of trade object names = Terminologija u onomastičkoj teoriji i njezina uloga u klasifikaciji i analizi imena marki]. *Namenkundliche Informationen*, 99/100, Leipzig, 2011, 15–30.

U radu se govori o problemu terminologije u onomastičkoj teoriji te o njezinoj ulozi u krematonomastici.

Snoj, Marko; Greenberg, Marc: O jeziku slovanskih prebivalcev med Donavo in Jadranom v srednjem veku (pogled jezikoslovcev) [On the language of the Medieval Slavic population in the area between the Danube and the Adriatic (from a linguistic perspective)]. *Zgodovinski časopis*, 66, Ljubljana, 2012, 276–305.

Autori se bave pitanjem jezika među Slavenima između Dunava i Jadrana u X. i XI. stoljeću, čiji jezik autori uspoređuju s jezicima drugih Slavena.

Szalai, Bela: Prikazi ugarskih gradova u kartografskim djelima Domenica Zenoi-ja Paola Forlanija [The representations of the Hungarian towns in Domenico Zenoi's and Paolo Forlani's cartographic work]. *Kartografija i geoinformacija*, 18/11, Zagreb, 2012, 4–37.

Riječ je o prerađenom poglavlju iz monografije Bele Szalaja objavljene 2006. godine. Autor donosi svoja zapažanja o glavnim predstavnicima venecijanske kartografske škole koja uključuje i neke suradnike s područja Dalmacije. Izdvojeni su i neki opisi ugarskih gradova.

Šega, Agata: Razmišljanja ob starejših romaniziranih v slovenščini in drugih južnoslovanskih jezikih (1. del) [Thoughts on older Romance elements in Slovenian and other South Slavic languages (Part 1)]. *Jezikoslovni zapiski*, 18/1, Ljubljana, 2012, 27–46.

U članku se analiziraju stariji romanski elementi u južnoslavenskim jezicima (prvenstveno slovenskom i hrvatskom). U prvom dijelu rada autorica analizira leksik koji su slovenski i hrvatski iz romanskoga posudili prije 12. stoljeća, posvećujući posebnu pozornost kriterijima za razlikovanje pravih i prividnih romanskih elemenata. Onomastičarima će članak biti zanimljiv zbog usporedbi slovenskih i hrvatskih toponima navedenih među primjerima.

Štefan, Zvonko; Jakir, Željka; Hećimović, Željko: Registar geografskih imena zasnovan na topografskoj karti mjerila 1 : 300 000 [The register of geographical names based on the topographic map of the scale 1 : 300 000]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 45–50.

U radu se definira registar geografskih imena, govori se o njegovim ciljevima i zadacima te izvornicima. Također, autori donose opis registra geografskih imena te statistiku pokazatelja geografskih imena.

Tkalčec, Tatjana: Rekognosciranje srednjovjekovnih gradišta na području bilogorskog kraja i Zapadne Slavonije 2011. g. [Field survey of the mediaeval earthen fortifications in Bilogora region and the Western Slavonia during 2011]. *Annales Instituti Archeologici*, 8, Zagreb, 2012, 115–128.

U tekstu su opisani preliminarni rezultati rekognosciranja i reambulacije gradišta na širem bilogorskom kraju i prostoru zapadne Slavonije.

Tomasik, Piotr: Are City Transport Route Names Relevant to Onomastics? [Jesu li imena gradskih prometnica važna u onomastici?] *Вопросы ономастики*, 13/2, Екатеринбург, 2012, 53–62.

U radu se analiziraju imena prometnica i njihovo mjesto u onomastici.

Tomičić, Željko; Jelinčić, Kristina: *Suhopolje-Kliškovac. Od mjestopisa do arheološke spoznaje*. [Suhopolje-Kliškovac. From the toponym to the archaeological cognition.]. Zagreb: Institut za arheologiju, 2011, 208 str.

U monografiji su objavljeni rezultati petogodišnjih arheoloških istraživanja na spomenutom lokalitetu. U monografiji se donosi zemljopisni i povijesni prikaz širega područja te detaljno opisuje toponimija. Predstavljena je stratigrafska slika lokaliteta i daje se tumačenje arheološke slojevitosti lokaliteta Suhopolje-Kliškovac. Iz opširne dokumentacije koja je pratila istraživanja izdvojen je sadržajan katalog grobova s pratećim ilustracijama grobova i predmeta koji su u njima pronađeni. Novac, metalni nalazi i srednjovjekovna keramika znanstveno su obrađeni u zasebnim poglavljima, kao i antropološki ostatci iz grobova. U radu su objavljeni i rezultati geofizikalnih ispitivanja lokaliteta.

Valčić, Ante Toni: *Rječnik govora otoka Ošljaka* [Dictionary of the island of Ošljak]. Zadar: Matica hrvatska: Ogranak u Zadru, 2012, 275 str.

Iako ne sadržava onimijsku građu (iznimke su neki egzoni, imena blagdana i po koje osobno ime), rječnik može biti koristan i onomastičarima s obzirom na to da je u njemu donesena apelativna građa (primjerice, fitonimi ili zoonimi).

Rec. Vedran Žužak: *Čakavska rič. Polugodišnjak za proučavanje čakavske riči*, XL/1–2, Split, 2012, 121–124.

Vekarić, Nenad: Utjecaj društvenog statusa na demografska kretanja: dubrovačka vlastela i proces demografske tranzicije [The impact of social status on demographic movements: Ragusan nobility and the process of demographic transition]. *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, 50, Dubrovnik, 2012, 75–89.

Autor daje detaljnu analizu demografskih kretanja u najvišim slojevima dubrovačkoga ranonovovjekovnog društva. Pritom iznosi i neke povijesne potvrde primaka.

Vidović Bolt, Ivana: Antroponimiczny komponent związku frazeologicznego jak sygnał płci [Anthroponymic component in idiom as signal of gender = Antroponimijska sastavnica u jeziku kao znak roda]. *Slowo. Tekst. Czas X - Jednostka frazeologiczna w tradycyjnych i nowych paradygmatach naukowych*. Print Group Sp. z.o.o., Szczecin-Greifswald, 2010, 646–655.

U članku su predstavljene ustaljene desenantizirane sveze biblijskoga i antičkoga podrijetla te nacionalni frazemi u kojima se pojavljuju imena karakteristična za propitivano okruženje. Analiziran je odnos između roda antroponimske sastavnice i spola na koji se sveza odnosi.

Vidović Bolt, Ivana: (A)simetričnost roda i spola u antroponimskih frazema [(A)simmetry of gender in antroponimic idioms]. *Slavenski jezici u usporedbi s hrvatskim II*. FF press, Zagreb, 2011, 265–270.

Nepodudarnost između roda antroponimske sastavnice frazema i spola na koji se takva ustaljena desenantizirana sveza odnosi nerijetko zbunjuje neizvorne govornike. U radu se analiziraju hrvatski i poljski frazemi takva tipa.

Vlahov, Dražen: *Matica krštenih župe Lindar (1591. – 1667.): Glagoljski zapisi od 1591. do 1648.* [Registers of baptisms at the Parish of Lindar]. Pazin: Državni arhiv u Pazinu, Stega tisak, 2012, 547 str.

Monografija Dražena Vlahova o glagoljskim matičnim knjigama župe Lindar objavljena je u seriji posebnih izdanja Državnoga arhiva u Pazinu (svezak 26). Uz detaljno analizirane demografske i antroponimijske podatke autor je dao i povijesni pregled župe te pregled rada svećenika glagoljaša. Župa Lindar u pisanim se vrelima pojavljuje u drugoj polovici XIV. stoljeća, kada je bila dijelom Pićanske biskupije. U srednjem je vijeku Lindar bio središte jednoga od feudalnih posjeda akvilejske patrijaršije. Glagoljska matična knjiga župe Lindar, koja se čuva u za-

grebačkom arhivu HAZU-a, minuciozno je transkribirana, pri čemu je autor znatno unaprijedio dosadašnja čitanja. Dosad su se temom lindarske glagoljske matične knjige bavili Štefanić, Milčetić i Strčić. Matična knjiga bilježi krštenja od 1590. do 1667. godine, a sadržava i popis krizmanika iz 1608. godine. U uvodnom dijelu monografije autor je donio opsežan uvod (9–73) u kojem bilježi osnovne podatke o povijesti Lindara, tradiciji glagoljaštva, opisuje i važna materijalna obilježja matične knjige. Posebnu je pozornost autor posvetio opisu glagoljskih zapisa te samoj strukturi matične knjige. Osobito su vrijedan prilog preslike folija matičnih knjiga, koje je autor objavio u cijelosti. Na kraju se nalazi iscrpno abecedno kazalo prezimena i osobnih imena krštenih.

Vuk, Ružica: Geografska imena u nastavi geografije u osnovnim i srednjim školama [Geographic names in geography teaching in primary and secondary schools]. *Geografska imena: Zbornik radova s Prvoga nacionalnog znanstvenog savjetovanja o geografskim imenima*, Zadar, 2011, 93–103.

U radu se analiziraju i uspoređuju pristupi u pisanju geografskih imena u udžbeničkim kompletima za nastavu geografije u šestom razredu osnovne škole koji su u uporabi 2009./2010. školske godine. Izdvojeni su primjeri neujednačene uporabe geografskih imena.

Vuković, Marinko: Identitet u seoskoj zajednici slavonske Posavine [Identity in village communities of the Slavonian Posavina]. *Zbornik za narodni život i običaje*, 56, Zagreb, 2012, 281–324.

Analizom mnogih razina identiteta u seoskoj zajednici (pojedinačni, obiteljski, unutarseoski, seoski, župni, mikroregionalni, regionalni, subetnički, etnički) nastoje se prikazati mehanizmi nastanka identiteta, načini konstrukcije identiteta, opstojnost identiteta u seoskim zajednicama i otpornost identiteta na utjecaje globalnoga okruženja. Identitet se promatra s različitih gledišta – povijesnoga, lingvističkoga, kulturološkoga, psihološkoga i sociološkoga.

Za onomastičare je zanimljiv katalog prezimena u kontekstu povijesnoga razvoja regije, imena za stanovnike susjednih sela, popis i analiza obiteljskih nadimaka.

Vulić, Sanja: O imenici varoš u čakavštini, štokavštini i kajkavštini [About the noun varoš in the chakavian, shtokavian and kajkavian dialects]. *Čakavska rič. Polugodišnjak za proučavanje čakavske riči*, XL/1–2, Split, 2012, 13–19.

U radu se analizira značenje hungarizma *varoš* i imenice praslavenskoga podrijetla *grad* u različitim stoljećima u čakavštini, štokavštini i kajkavštini, uključujući i stanje u današnjim mjesnim govorima. Ta se rješenja uspoređuju sa značenjima u današnjem normiranom suvremenom hrvatskom književnom jeziku.